

KVARTERPLAN

OMRÅDEFORNYELEN CENTRALE VESTERBRO 2011 - 2017

Områdefornyelsen arbejder for at skabe bedre fysiske, kulturelle og sociale rammer på det Centrale Vesterbro Øst og Vest. Indsatsen er finansieret i fællesskab mellem staten og Københavns Kommune.

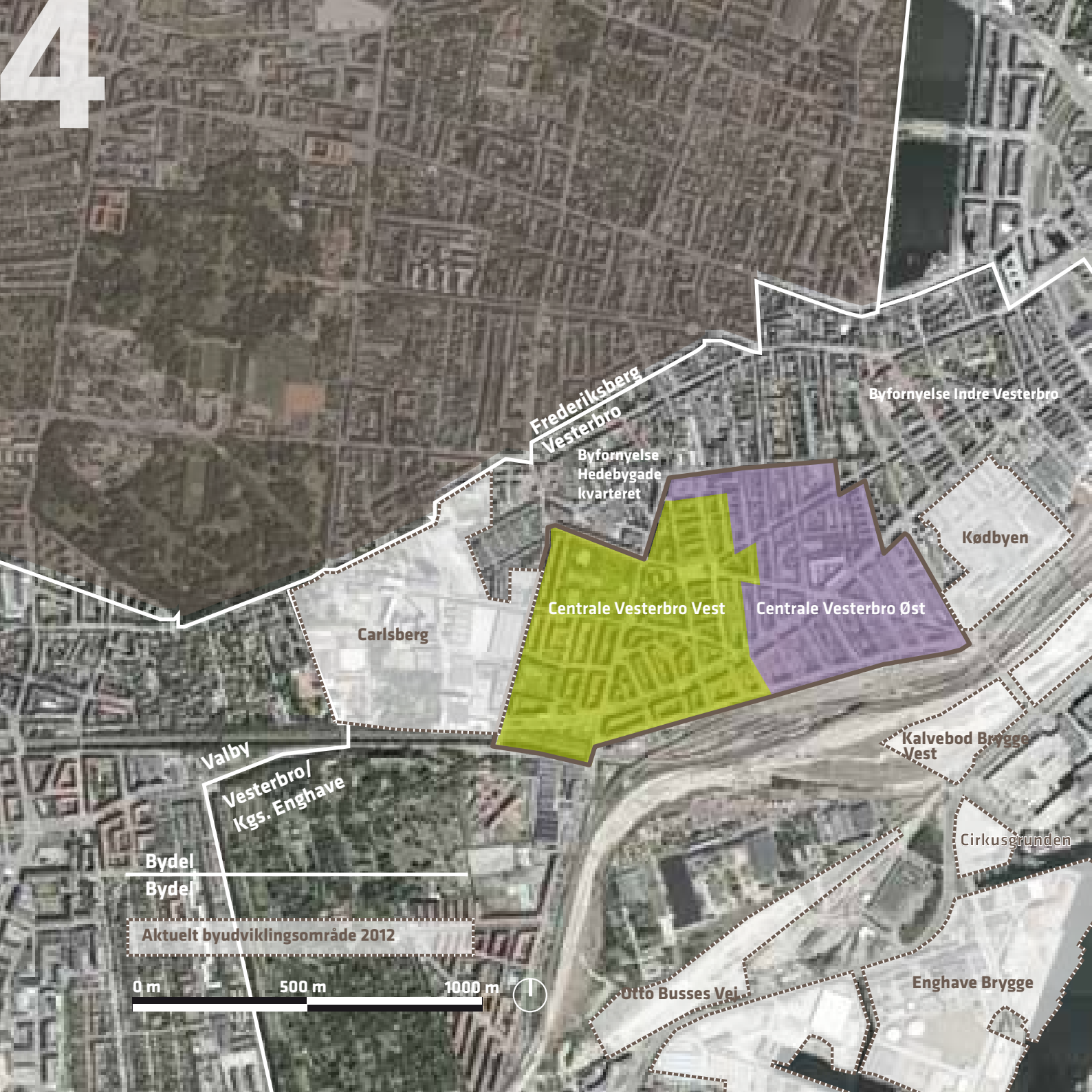
PLADS
TIL
FORSKEL

2

INDHOLD

Introduktion	3	Samarbejder	51
Forord	6	Kulturelle og sociale initiativer	52
Indledning	8	Partnerskaber	54
		Partnerskaber i Øst	55
Strategi, tema og metode	11	Partnerskaber i Vest	57
Introduktion	12	Partnerskaber i Øst og Vest	60
Strategi for			
inddragelse af udsatte	13	Organisation	67
Strategi for hjørner	14	Organisation	68
Demokrati og deltagelse	15	Tidsplan	71
Børn og unge	16	Baggrund	73
Miljø og bæredygtighed	17		
Sikre skoleveje	18	Økonomi	77
Socialøkonomi	19	Økonomi	78
Midlertidighed	20	Investeringsplan	82
Kommunikationsplan	21		
		Forankring	85
Fysiske indsatser	23	Forankring	86
Fysiske indsatsområder	24	Evaluering	87
Liva Weels Plads	26		
Haderslevgade	28		
Plads ved Bevtoftgade	30		
Sønder Boulevard Vest	32		
Vesterfælledvej	34		
Enghaveparken	36		
Tove Ditlevsens Skole og Plads	38		
Litauens Plads	40		
Sønder Boulevard Øst	42		
Dybbølsgade, Yrsa Plads			
og Skelbækgade modsat Kødbyen	43		
Istedgade	46		
Boliger og gårde	49		

INTRODUKTION

Frederiksberg
Vesterbro

Byfornyelse Indre Vesterbro

Byfornyelse
Hedebygade
kvarteret

Kødbyen

Carlsberg

Centrale Vesterbro Vest

Centrale Vesterbro Øst

Valby
Vesterbro/
Kgs. Enghave

Kalvebod Brygge
Vest

Cirkusgrunden

Bydel
Bydel

Aktuelt byudviklingsområde 2012

Otto Busses Vei

Enghave Brygge

Rådhuspladsen

Indre by

Indre by

Amager Øst
Amager Vest

Ayfer Baykal
Teknik- og Miljøborgmester

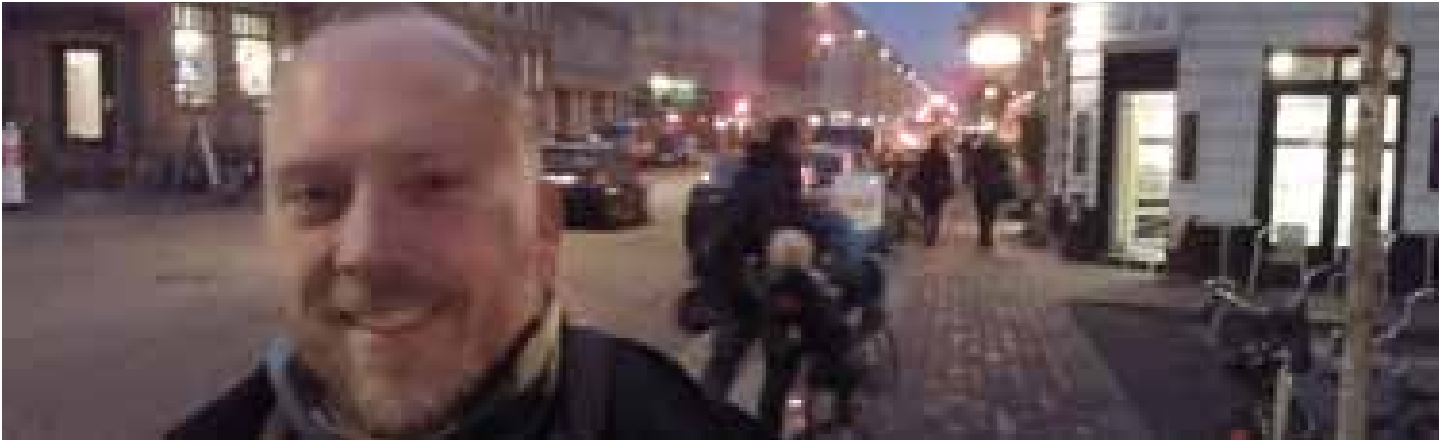
Områdefornyelsen af det Centrale Vesterbro er den første områdebaserede indsats, jeg som borgmester er med til at skyde i gang. Det er jeg meget glad for, for områdebaserede indsatser har stor betydning for sammenhængskraften i byen. Derfor har jeg også, sammen med seks andre borgmestre, lavet en samlet politik for udsatte byområder. En politik, der prioriterer denne indsats og lægger vægt på, at den kommunale drift i området er i top og tåler sammenligning med indsatsen i andre dele af byen.

København er inde i en positiv udvikling i disse år. Vi siger velkommen til 1.000 nye københavnere hver måned, og der er orden i økonomien. Det Centrale Vesterbro oplever også byens tiltrækning. Mange børnefamilier

og studerende flytter til bydelen. Samtidig sker der væsentlige omdannelser af naboområderne Den Hvide Kødby og Carlsberg. Det er mit håb, at Vesterbro kan bevare sit særkende og sin mangfoldighed, samtidig med at disse store ændringer sker. En områdebaseret indsats, hvor der lægges vægt på at høre alle de nuværende beboere om deres ønsker og behov, giver mig tro på, at det vil lykkes.

Mange vil spørge, om det Centrale Vesterbro er et udsat område? Mit svar er både og. Vesterbro har et sprudlende byliv, som vi ønsker at bevare og udbygge. Der er stærke foreninger og mange ressourcestærke beboere. Samtidig er der flere fattige end gennemsnittet i København, og vi står overfor udfordringer med den sociale integration, som skal løses. Trods den meget omfattende byfornyelse de sidste ti år, er der stadig borgere, der lever uden eget bad og toilet.

Det er mit håb, at vi i 2017, når områdefornyelsen er gennemført, har et centralt Vesterbro med gode, tidssvarende boliger og et sprudlende byliv med den mangfoldighed og rummelighed, som kendetegner Vesterbro, når der er bedst.

Thomas Egholm
Styregruppeformand

Det bliver rigtigt spændende at deltage i de kommende års områdefornyelsesindsats. Vi får nye muligheder for at påvirke udviklingen i vores bydel. Både på grund af de ekstra midler der tilføres området, men også fordi indsatsen allerede fra den forberedende fase er gennemført i tæt kontakt med kvarterets beboere, organisationer og institutioner. Det lover godt for den videre proces.

Områdefornyelsen er et boost til kvarteret. Vi får mulighed for at styrke vores indsats, og vi får afgørende indflydelse på udformningen af nye byrum. Vores bidrag som hverdagens eksperter vil give de bedste betingelser for, at vi får etableret nye byrum, der opleves som en succes fra dag ét.

Jeg er stolt over de mange vesterbroere, der allerede har vist interesse for det kvarter, de bor eller arbejder i. Det er gjort ved at give ideer og inspiration til denne kvarterplan eller ved at melde sig som deltager i det videre arbejde. Det er mit håb, at dette engagement kan fastholdes og videreudvikles. Netop det store engagement og de mange ideer fra vesterbroerne vil sikre, at Vesterbro kan fastholde sin egen identitet, samtidig med den store fornyelse der sker i bydelen og de omkringliggende kvarterer.

INDLEDNING

Områdefornyelse af Centrale Vesterbro

Det overordnede tema for Områdefornyelsen af det Centrale Vesterbro er demokrati og deltagelse. Områdefornyelsen skal understøtte en byudvikling, hvor flere forskellige grupper borgere indgår i udviklingen af deres kvarter.

I samarbejde med borgere og lokale aktører skal nye metoder til borgerinddragelse afprøves, hvor både de i forvejen aktive og engagerede og de grupper, som ikke traditionelt fylder meget i nærdemokratiet, f.eks. børn og unge og socialt udsatte, har lyst til og mulighed for at være med.

Med fokus på demokrati og deltagelse ønsker Områdefornyelsen at kvalificere de fysiske projekter gennem borgerinddragelse, samtidig med at vi styrker sammenhængskraften i et mangfoldigt kvarter, hvor der leves mange forskellige tilværelser.

FAKTA

5. april 2011 blev der reserveret statslige midler til to områdefornyelser på det Centrale Vesterbro. En på det Centrale Vesterbro Øst og en på det Centrale Vesterbro Vest. Kvarterplanen er skrevet på baggrund af denne reservation og favner både Øst og Vest.

Sociodemografiske forhold pr. 1.1.2008

	Centrale Vesterbro Vest	Centrale Vesterbro Øst	København
Folkeskolen som højeste uddannelse	26,7%	19,3%	22,9%
Videregående uddannelse	28,8%	33,2%	29,3%
Under uddannelse	20,4%	24,1%	20,6%
Med oprindelse i 3. verdens lande	17,2%	10,2%	14,5%
Udenfor arbejdsstyrken	24,0%	20,8%	23,9%

Overordnet trafik på Centrale Vesterbro

Gennemkørende trafik

Cykelsti-net

Udvalg af offentlige tilbud m.m.

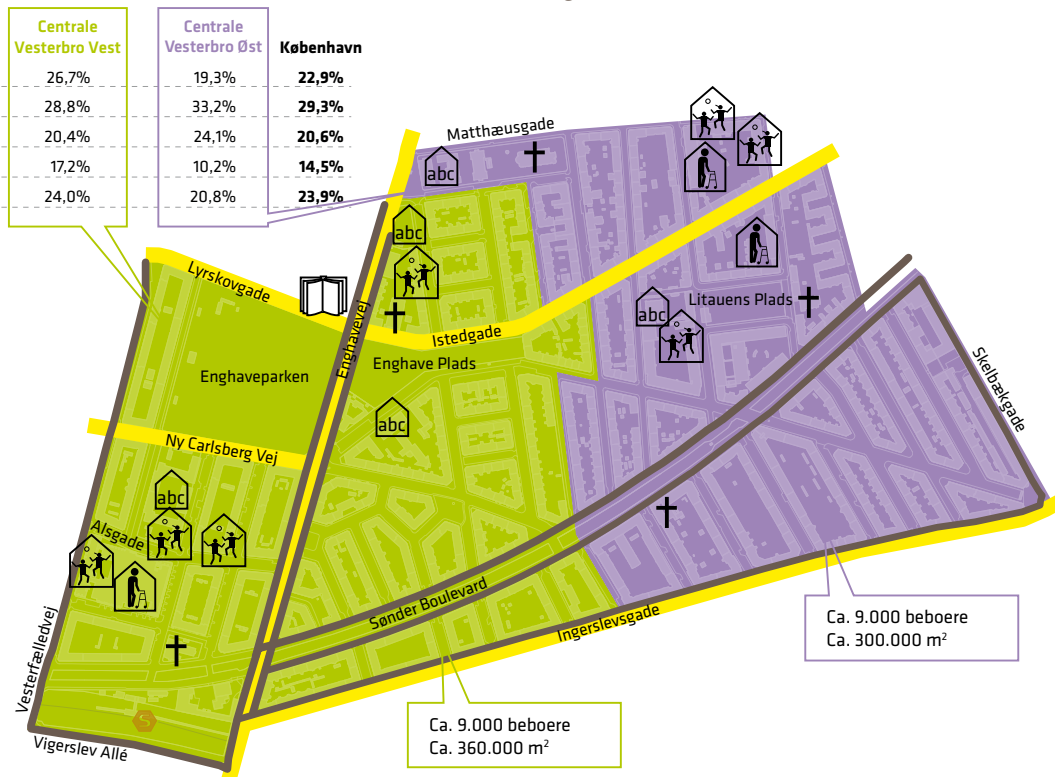
Skole

Fritidshjem

Plejecenter

Kirke

Bibliotek/
Kulturhus/
Områdefornyelsens sekretariat

Det Centrale Vesterbro Øst og Vest

Det Centrale Vesterbro Øst og Vest er udvalgt, da de begge er nedslidte byområder. Områdefornyelsessekretariatet har derfor en enestående mulighed for at styrke de to områder gennem en stærk helhedsorienteret indsats. Her vil vi arbejde med sammenhængskraft og identitet på tværs af de to kvarterer. Ud over fællestræk som sparsom plads og trafikale problemer, har begge kvarterer i området forskellige udfordringer, som beskrives nedenfor.

Det Centrale Vesterbro Øst

Sønder Boulevard og Litauens Plads er nogle af de eneste store fælles friarealer i Øst. Områdefornyelsen vil derfor arbejde med at styrke disse byrums rekreative værdi, og vi vil øge tilgængelighed og attraktionsværdi for flere af områdets mindre byrum. Det vil vi blandt andet gøre ved hjælp af østkvarterets mange stærke og kreative kræfter. Nogle udsatte grupper er meget tydelige i gadebilledet på det Centrale Vesterbro Øst, heriblandt stofbrugere, øldrikkere og prostituerede. Udsatte får ofte ikke en stemme i udformningen af byens rum, og derfor vil Områdefornyelsen sætte ekstra fokus på inddragelse af de udsatte. Vi vil opsamle vores erfaringer i en **Strategi for udsatte**.

Området har særlige beskæftigelsesmæssige udfordringer både for gruppen af unge mellem 18 og 29 år og for kvinder mellem 18 og 49 år. I Øst vil Områdefornyelsen styrke initiativer, der søger at øge beskæftigelsesgraden. Blandt andet skal der tilbydes forskellige former for beskæftigelsesaktiviteter, ligesom vi har som ambition, at de kulturelle og sociale tilbud styrkes.

Det Centrale Vesterbro Vest

De store offentlige arealer Enghaveparken og Enghave Plads ligger begge i Centrale Vesterbro Vest og fungerer som dagligt samlingspunkt. Bydelen mangler mindre lokale friarealer til at supplere de store. I den forbindelse vil Områdefornyelsen blandt andet udarbejde en **Strategi for hjørner**, for at give inspiration til nye åndehuller i Vest.

I Alsgadekvarteret lever ca. 20 procent af beboerne under kommunens fattigdomsgrænse. Beboerne i Alsgadekvarteret samt udsatte grupper melder sig sjældent på banen, når der inviteres til traditionel borgerinddragelse. Disse grupper søges inddraget i Områdefornyelsen, og Vest skal have byrum og tilbud, som kan rumme alle. Vi har som mål at styrke Alsgadekvarteret gennem styrkede institutioner og forbedring af offentlige pladser og gader samt fælles gårdhaver.

Kvarterplanen er delt op med farver.

Brun/hvid: det samlede Centrale Vesterbro Øst og Vest

Violet: Centrale Vesterbro Øst

Grøn: Centrale Vesterbro Vest

FAKTA

Begrænset plads – ubegrænset funktionalitet

Sammen med Indre Nørrebro er Vesterbro den bydel i København, der har færrest offentlige friarealer. Kun ca. 2 m² pr. beboer, mens gennemsnittet i Københavns Kommune er 25 m² pr. beboer. Samtidig er Vesterbro klemmt inde mod syd af banelegemet. Derfor er det nødvendigt, at eksisterende rekreative byrum samt uudnyttede offentlige og private områder gøres attraktive, således at vesterbroerne får øget mulighed for mere og varieret byliv. Ligeledes er det vigtigt, at alle får fælles gårdhaver med høj rekreativ værdi.

Vesterbro på kryds og tværs

Det Centrale Vesterbro har en central placering mellem Kødbyen og Carlsberg – to markante publikumsorienterede områder. Den allerede eksisterende trængsel på de nærliggende veje forventes derfor øget i takt med nærområdernes udbygning. Områdefornyelsen vil derfor indgå i arbejdet med en byrums- og trafikplan som en del af Vesterbro Bydelsplan. På denne måde bliver områdefornyelsens mere detaljerede plan en organisk del af Københavns Kommunes planlægning, hvilket styrker muligheden for at projekterne gennemføres og forankres. Planen vil prioritere fodgængere og cykler – både ved kvarterets grænser og inde i kvarteret. Vesterbro som bydel skal være let og sikker at bevæge sig rundt i.

Vesterbro skal løftes til københavnerniveau

Områdefornyelsens målsætning er i overensstemmelse med Københavns Kommunes ”Politik for udsatte byområder”.

København skal være en ”mangfoldig, sammenhængende og tryk by, hvor der er plads til og brug for alle byens borgere”. Netop på det Centrale Vesterbro er der særligt potentiale for at arbejde med byens forskelligheder i forbindelse med den fysiske indsats.

Områdefornyelsen vil ikke blot løfte området, men udvikle attraktive og unikke byområder, som afspejler vesterbroernes behov. Vi vil skubbe på en udvikling, der giver tidssvarende boliger i attraktive og trygge boligområder med respekt for mangfoldigheden. De udsatte byområder udvikles, så de hænger naturligt sammen med resten af byen og er præget af bæredygtig arkitektur og byrum med varierede funktioner. Derudover har Områdefornyelsen ambitioner om at gøre Vesterbro til en bydel med flere bevægelsesfremmende områder, hvor vesterbroerne har mulighed for at dyrke sport, cykle, gå og lege. En bevægelsesfremmende bydel forebygger og giver sundere borgere. Det er vigtigt, fordi den gennemsnitlige levealder på Vesterbro er lavere end i resten af København.

STRATEGI, TEMA OG METODE

INTRODUKTION

Områdefornyelsen betragter borgerdeltagelse som en reel ressource, der kvalificerer de indsatser, som Områdefornyelsen arbejder med. Derfor er det af afgørende betydning, at Områdefornyelsen har kendskab til lokale aktørers viden og ønsker for deres kvarter.

Arbejdsmetode

En stor del af Områdefornyelsens møder vil forankres i arbejdsgrupperne for de fysiske indsatser, med officiel indkaldelse, ofte med en dagsorden og referat. Det er langt fra alle, der har lyst til at indgå i disse traditionelle mødestrukturer. I stedet er mange tiltrukket af løsere netværk, der konstituerer sig løbende. Områdefornyelsen har en stærk forpligtelse til at få inddraget disse grupper i arbejdet.

Vi vil observere og registrere bruger- og opholdsmønstre i de byrum, der skal fornyes. Vi vil interviewe og på anden vis sikre, at ve-

sterbroernes ønsker og visioner medtænkes i fornyelsen af byrummet. Læs mere i afsnittet ”evaluering”.

Ud over den opsøgende virksomhed vil vi indgå en række strategiske partnerskabsaftaler med lokale organisationer. Partnerskaberne etableres for at styrke kulturelle og sociale indsatser i bydelen og for at sikre en løbende forankring. Samtidig opfylder de målsætningen om at formidle kontakt til vores målgrupper.

Strategi, tema og metode

Områdefornyelsen har til opgave at udforme to strategier. En for inddragelse af udsatte og en for hjørner. Strategierne er langsigtede planer, der skal føre os til eller mod et mål.

Områdefornyelsen har besluttet at arbejde med en række metoder, som vi vil anvende til udvalgte projekter. Et eksempel herpå er midlertidighed.

Vi arbejder også med nogle temaer. Dem vil vi så vidt muligt søge at indtænke i alle vores projekter. Eksempler på temaer er socialøkonomi og miljø.

FAKTA

Strategi: Langsigtet plan, der skal føre Områdefornyelsen til eller mod et mål.

Tema: Emne vi til enhver tid vil indtænke i alle projekter.

Metode: Fremgangsmåde.

STRATEGI FOR INDDRAGELSE AF UDSATTE

13

Formål

Der er en relativ høj forekomst af socialt udsatte i Centrale Vesterbro Øst og Vest, som alle skal have en reel mulighed for at deltage i områdefornyelsens og kvarterenes aktiviteter.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen vil i samarbejde med en ph.d. studerende fra Roskilde Universitet udvikle metoder til at inddrage de forskellige udsatte grupper, der er på Centrale Vesterbro.

Vi vil arbejde tæt sammen med eksisterende operatører og initiativer på Vesterbro i implementeringen af strategierne. Det betyder, at vi som udgangspunkt ikke selv sætter noget i gang, men arbejder i partnerskaber med organisationer, foreninger mv., der har deres dagligdag på Centrale Vesterbro. I forbindelse med inddragelsen af udsatte grupper har Områdefornyelsen blandt andet kontakt til Settlementet, Værestedet Fisken og Reden.

Succeskriterier

- Se "Ph.d. - udvikling af strategi for inddragelse af udsatte grupper" side 66.
- 2012-17: Minimum tre konkrete metoder udvikles til at inddrage socialt udsatte i byudvikling.

FAKTA

Hvem er de udsatte?

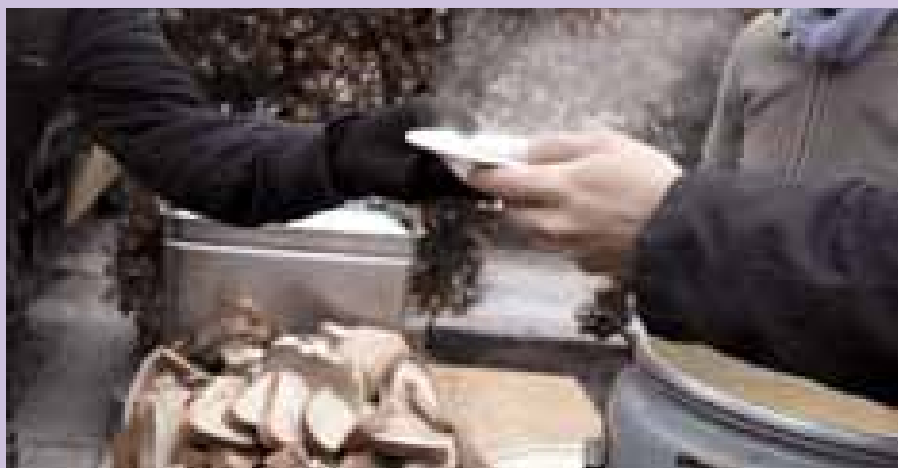
Det vil i praksis ofte sige, at der er tale om mennesker, der har et eller flere tunge sociale problemer, f.eks.:

- alkoholmisbrug
- stofmisbrug
- sindslidelser
- hjemløshed
- prostitution
- vold i nære relationer
- senfølger af seksuelle overgreb

Kilde: Servicestyrelsen

ØKONOMI

Prioritering: 300.000 kr.

IDÉUDVIKLING

Arbejdsgruppe: Der er endnu ikke nedsat en arbejdsgruppe.

Formål

Centrale Vesterbro Vest har få frie kvadratmeter pr. beboer. Det er et område med begrænset plads, og der mangler rekreative opholdsarealer og pauserum. Derfor er det nødvendigt, at eksisterende arealer anvendes funktionelt, samt at der tænkes ophold og rekreation ind, hvor det er muligt.

Hjørnerne er en mulighed for at mødes og opleve noget nyt. De definerer overgangen fra gade til gade og er med til at skabe lokale kendetegn. Vesterbroerne kan på hjørnerne få mere plads til ophold og samtidig møde deres naboer.

ØKONOMI

Prioritering: 300.000 kr.

Hvad vil vi?

I samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen vil vi udarbejde en strategi for udnyttelse af ubrugte hjørner. Her vil vi skabe muligheder for, at kunstnere og kreative personer i bydelen kan bidrage til denne indsats.

Hjørner vil indgå i arbejdet med flere af Områdefornyelsens fysiske indsatsområder. En specifik "hjørne"-arbejdsgruppe nedsættes på baggrund af beboerønsker. Fra projektstart oprettes en arbejdsgruppe for Dybbølsgade, der især vil arbejde med brug af denne gades hjørner.

Succeskriterier

- 2015: Strategien bliver udgivet som en publikation med inspiration og vejledning.
- Strategien skal beskrive minimum fem forskellige muligheder for udnyttelsen af hjørner.

Hjørne ved Enghavevej, Enghave Plads og Ny Carlsberg Vej

DEMOKRATI OG DELTAGELSE

Centrale Vesterbro er kendt for at være en levende og mangfoldig bydel. Det mangfoldige udtryk tydeliggøres i de kontraster og forskellige liv og livsstile, der leves på Vesterbro.

Eksklusive kaffebarer, veluddannede unge og gamle, ressourcestærke singler og børnefamilier eksisterer side om side med værtshuse, prostituerede, sindslidende, alkohol- og stofbrugere, hjemløse og fattige borgere.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen Centrale Vesterbro vil arbejde for at inddrage grupper, der normalt ikke deltager i udviklingen af eget bymiljø og lave videnopsamlingsprojekter, der kan anvendes fremadrettet i lignende projekter.

For Områdefornyelsen betyder det, at der skal tænkes i anderledes inddragelsesstrategier og metoder. Vi skal turde at tænke ud af boksen og skabe borger- og kulturmøder, både for de der trives med dagsordner og beslutningsreferater, og for de der ønsker mindre formelle og mere kreative rammer.

Mød borgerne, hvor de er

De socialt udsatte vil blive mødt på gaden og i de mange tilbud, der findes på Vesterbro.

Områdefornyelsen vil skabe uformelle rammer, hvor viden kan deles, og hvor udsatte grupper får mulighed for at deltage i de kulturelle og fysiske projekter, der arbejdes med. Kvinder, der trækker på gaden, hjemløse og kvarterenes øldrikkere ved godt, hvad der gør dem (u-)trygge, hvad et indbydende byrum kan modsat et nedslidt byrum, og de har

formodentlig også nogle forslag til, hvad der kunne gøres bedre. Den viden skal Områdefornyelsen sikre at få indsigt i.

Børn og unge er ligeledes en gruppe, som sjældent er fremtrædende i byfornyelsesprojekter. Det skal der laves om på.

Inddragelsen af børn og unge har det formål, udover at få indsigt i deres drømme og visioner for Centrale Vesterbro Øst og Vest, at give en positiv indføring i demokratets spilleregler og muligheder. Med andre ord skal børnene opleve, at deltagelse betyder indflydelse, at man bliver hørt og taget seriøst - ikke bare under processen, men også i det fysiske resultat.

De fysiske projekter vil dermed udgøre det synlige og håndgribelige resultat af en markant social og kulturel indsats i Centrale Vesterbro Øst og Vest.

Uddelegering til styregruppe, borgerinitiativer (borgernes egne projekter)

Midlertidigt medlem i styregruppen, medlem i en arbejdsgruppe, deltagelse i workshops

Borgermøder, "på stedet"-møder, internetdebatter, møder på gaden

Nyhedsbreve, plakater, husstandsdelte foldere, artikler, Facebook, Byens Hegn, butiksruder m.m.

Deltagelsesstige

BØRN OG UNGE

Formål

Børn og unge udgør 16,8 procent af befolkningen på Det Centrale Vesterbro. Alligevel er de nærmest usynlige i udviklingen af byen. Vi vil derfor søge børn og unges svar på, hvad Det Centrale Vesterbro kan, hvad bydelen skal kunne, og hvordan børn og unge kan være med i udviklingsprocesserne.

FAKTA

Der er fire folkeskoler på det Centrale Vesterbro. I Vest ligger Vesterbro Ny Skole, Engskolen og Tove Ditlevsens Skole 1. - 4. klasse. I Øst ligger Tove Ditlevsens Skole 5. - 9. klasse og Oehlenschlägersgades Skole.

Hvad vil vi?

Antallet af børn og unge på Vesterbro vokser hurtigere end i resten af byen. Det betyder et øget pres på institutionerne og et øget pres på gader og pladser.

Områdefornyelsen ønsker at møde børn og unge i deres miljø og lægge konkret indfly-

delse ud til dem. De involverede børn og unge skal opleve, at de er med til at sætte fingeraftryk på de projekter, som de deltager i. Dette skaber ejerskab til området og troen på, at det nytter noget at deltage.

Succeskriterier

- 2012-17: 8. klasserne i kvarterets tre folkeskoler inviteres til at deltage i et årligt tilbagevendende billed- og byrumskursus.

Det er målet, at børn og unge får en indføring i og interesse for demokratiske processer, samt at de bidrager til den midlertidige udsmykning af Byens Hegn. Antal børn gennem fem år: ca. 750 elever.

- Ved indsatsområder der i særlig grad anvendes af børn og unge, blandt andet Litauens Plads og Enghaveparken, vil Områdefornyelsen og BY X anvende metoder indenfor Københavns Kommunes bylivsundersøgelse, til at kortlægge før/efter brug af byrummene. Læs mere i afsnittet "evaluerings".

MILJØ OG BÆREDYGTIGHED

Formål

Vesterbro skal være grønnere. Vesterbroerne skal have flere grønne gader og grønne rekreative byrum. Samtidig lægges der vægt på at fremme borgernes muligheder for at agere bæredygtigt, for eksempel gennem affaldssortering, transport og energireovering.

Områdefornyelsen vil i alle sammenhænge søge at arbejde for de mest bæredygtige løsninger, både i udførelsen og i de færdige projekter.

Hvad vil vi?

Vi vil bygge videre på kvarterets tradition for at give høj prioritet til miljøforbedringer og bæredygtige løsninger. Områdefornyelsen vil søge at bruge de mindst miljøbelastende løsninger eksempelvis indenfor brug af materialer til byrum og reovering. Det vil sige genbrug, lokale materialer og materialer uden høj miljøbelastning i produktion, transport og ved bortskaffelse.

Områdefornyelsen vil arbejde for flere grønne oaser på Vesterbro bl.a. via vores strategi for hjørner.

Områdefornyelsen ønsker fælles gårdhaver i de karréer på Vesterbro, som mangler. I arbejdet med gårdhaver samt i arbejdet med de offentlige byrum, vil vi lægge vægt på Lokal Afledning af Regnvand (LAR), grønne tage, grøn udsmykning af husmure og kompostering.

Der er forslag om at lave en såkaldt SMART miljøstation, som skal gøre affaldssortering til en naturlig del af vesterbroernes hverdag.

De arbejdsgrupper, der arbejder med fysiske indsatsområder, vil naturligt komme til at arbejde helhedsorienteret med blandt andet miljø, bæredygtighed og lokale klimaspørgsmål. Derudover kan der oprettes arbejdsgrupper med specifik fokus på miljø, såfremt der er ønske herom.

Borgernes ideer:

Grønne gavle, frugttræer, bybier, grønne tage og vand.

IDÉUDVIKLING

Succeskriterier

- 2012-17: Klima og miljø er indtænkt i alle projekter gennemført af Områdefornyelsen.
- 2012-17: Områdefornyelsen bidrager positivt til opnåelse af Københavns Kommunes mål om at være CO2 neutral i 2025.

SIKRE SKOLEVEJE

Formål

Det skal være nemmere og tryggere at være cyklist på Vesterbro. Flere skal vælge cyklen frem for bilen, hvilket vil øge vesterbroernes sundhed. Med prioritering af cykeltilgængelighed er det målet at dække temaet på kryds og tværs af Vesterbro. Her vil vi arbejde med biler, smalle veje og bløde trafikanter.

IDÉUDVIKLING

Arbejdsgruppens størrelse: Der vil blive oprettet en arbejdsgruppe, hvis der er beboerønsker herom. Cyklisternes tryghed indgår dog naturligt under hvert fysisk indsatsområde.

Historik

På det Centrale Vesterbro er der trængsel på gaderne. Cykler, biler og gående skal deles om veje, der ofte er meget befærdede eller smalle. Det giver pladsproblemer og utrygge forhold for cyklisterne.

Teknik- og Miljøforvaltningens Center for Trafik arbejder allerede indgående med at sikre skoleveje mellem de kommunale skoler og fritidstilbud. Arbejdet er både rettet mod fysiske forbedringer på gadeplan men også mod holdnings- og vaneændringer hos forældre og pædagoger, så elever lærer at færdes sikkert.

Hvad vil vi?

I forbindelse med de indledende borgerhøringer var der interesse for øget cykeltryghed. Både gennem de enkelte indsatsområder og som overordnet tema. Vi prioriterer sikre skoleveje for børn så vel som voksne.

Hvis der er interesse, bliver der oprettet en arbejdsgruppe for folk, der er interesserede i cykelmiljø. Alternativt bliver temaet medtaget som led i fornyelsen af de enkelte indsatsområder. Især gennem indsatserne ved Tove Ditlevsens Skole og Litauens Plads vil vi tage temaet om bedre forhold for cyklister op.

Vi vil bidrage til realiseringen af Københavns Kommunes forslag om at skabe gode forhold for bløde trafikanter på Istedgade.

I forbindelse med Vesterbro Lokaludvalgs 2012-revision af deres bydelsplan, vil Områdefornyelsen bidrage til arbejdet med en byrums- og trafikplan for det Centrale Vesterbro.

Succeskriterier

- Ved Områdefornyelsens slutning skal der være mærkbare fysiske forbedringer samt øget tryghed for cyklisterne. Dette vil blive målt kvalitativt ved interviews senest ved midtvejsevalueringen. Slutmålingen bliver foretaget ved projektets afslutning i 2017.
- Antallet af cyklister i området skal øges. Dette vil blive målt ved tælling senest ved midtvejsevalueringen. Sluttællingen bliver foretaget ved projektets afslutning i 2017.

ØKONOMI

Prioritering: 2 mio. kr. i Øst, 2 mio. kr. i Vest.

SOCIALØKONOMI

Formål

Områdefornyelsen vil støtte sociale iværksættere og entreprenører samt frivillige organisationer, der direkte eller indirekte har fokus på at forbedre adgangen til arbejdsmarkedet for udsatte ledige.

Områdefornyelsens samarbejde med sociale aktører har det dobbelte formål at styrke beskæftigelsesindsatsen overfor udsatte grupper på det Centrale Vesterbro samt at give Områdefornyelsen en direkte kontakt til grupper af udsatte, der normalt ikke høres som led i fornyelse af byrum.

Hvad vil vi?

Vi ønsker partnerskaber med initiativrige og entreprenante aktører i bydelen, der arbejder socialt bæredygtigt frem for økonomisk bæredygtigt. Samtidig skal aktørerne arbejde helt eller delvist på markedsvilkår. Aktørerne kan både søge projektmidler gennem Områdefornyelsen samt gennem offentligt udmeldte puljer. Vesterbros netværk af aktører er kortlagt i en forundersøgelse til kvarterplanen.

I Københavns Kommune er der vedtaget en strategi for socialøkonomiske virksomheder. Her forpligter kommunen sig til at lette de kommunale sagsgange for socialøkonomiske virksomheder. Områdefornyelsen vil arbejde for at virkeliggøre denne strategi blandt andet gennem partnerskabsaftaler med en række lokalt placerede virksomheder og operatører.

Vi vil evaluere vores socialøkonomiske indsatser, Områdefornyelsens mulighed for at inddrage særlige målgrupper gennem partnerskaberne og indsatsens betydning for bydelen.

Succeskriterier

- Minimum tre socialøkonomiske partnerskaber skal indgås inden 2017.
- Mindst to af aktiviteterne skal være økonomisk selv bærende i 2017.

FAKTA

"Midlertidig anvendelse af arealer er et strategisk redskab, der med relativt få midler kan live døde rum op, tappe ubenyttede potentialer, udfylde huller, skabe lokal identitet og inddrage borgerne i dialogen om byens udformning"

Kilde: Levende forvandlinger, Gang i København 2010

Formål

Med den begrænsede plads, der er på det Centrale Vesterbro, er midlertidighed en metode, der kan anvendes til at udnytte pladsen funktionelt. Både i Øst og Vest vil Områdefornyelsen arbejde med midlertidighed på udvalgte steder. Gennem brugen af uudnyttede arealer vil vi booste byens rum med midlertidig udsmykning og byinventar. Med midlertidighed vil vi skabe øget opmærksomhed på byliv og bydelsidentitet. Samtidig vil vi anvende metoden som borgerinddragelsesredskab, ved at udvikle byinventar i samarbejde med borgerne.

Hvad vil vi?

Vi vil bruge midlertidighed som et pragmatisk redskab i byudviklingen. Midlertidighed bruger vi til at sætte fokus på et områdes potentialer og værdier, som kan være bærende og retningsgivende for beboernes ønsker i udviklingen af et byrum. Områdefornyelsen sørger for at fjerne inventaret efter endt periode.

Succeskriterier

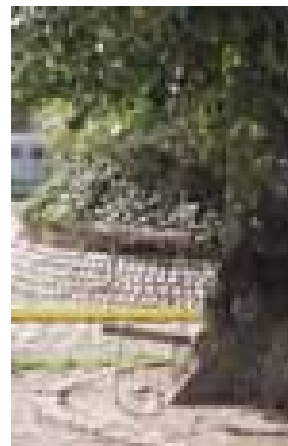
- 2012-17: Minimum 20 byrumsmøbler eller andet gadeinventar produceres med henblik på aktiv borgerinddragelse.
- 2013-16: Kreative aktører har arrangeret mindst tre arrangementer omkring midlertidighed
- 2012-17: Minimum 50 børn og unge skal have været inddraget i udviklingen og udformningen af midlertidige projekter.
- 2012-17: Projekter af midlertidig karakter skal anvendes i forbindelse med Byens Hegn.

"Ufo-bænk" opstillet af Områdefornyelsen Centrale Vesterbro Øst og Vest på Sønder Boulevard Vest 2011.

Midlertidigt byinventar på Enghave Plads.

Midlertidigt opsat gyngesæt på Liva Weels Plads

KOMMUNIKATIONSPLAN

21

Formål

Områdefornyelsens kommunion skal motivere borgerne på det Centrale Vesterbro til at søge mere information om og til at deltage i Områdefornyelsens arbejde.

Gennem trykte og digitale medier skal vesterbroerne have løbende information om Områdefornyelsens arbejde og indsatsområder. Det skal være tydeligt for vesterbroerne, hvordan de kan deltage.

Møder i arbejdsgrupper og styregruppe er åbne for alle. Borgere, der ikke deltager i møderne, vil kunne finde alle referater på vores hjemmeside og på denne måde holde sig opdateret.

Områdefornyelsens kontor i Lyrskovgade er åbent, så vesterbroerne kan komme ind fra gaden for at tale med sekretariatet, stille spørgsmål, udvikle ideer og komme med forslag til projekter.

Kanaler

Områdefornyelsens hjemmeside og Facebook er Områdefornyelsens primære kommunikationskanal, hvor stort og småt vil blive delt.

Områdefornyelsens digitale medier vil også involvere brugerne gennem spørgeskemaer, idékort, konkurrencer mm.

Områdefornyelsen samarbejder med Vesterbros to lokalaviser, blandt andet ved indrykning af annoncer og artikler.

I forbindelse med større arrangementer udvides budskabet gennem plakater, flyers og husstandsomdeling.

Områdefornyelsen ønsker at aftale et samarbejde med Vesterbro Lokal TV og Radio Vesterbro.

Større anlægsprojekter og arrangementer på det Centrale Vesterbro har interesse for alle københavnere. I de tilfælde vil Områdefornyelsen kontakte de landsdækkende aviser, gratisaviser og TV2 Lorry.

Vi vil bruge Byens Hegn i den direkte informerende og organiserende indsats. Formidlingen skal øge kendskabet til Områdefornyelsen og informere vesterbroerne om, at de under hele projektperioden kan være med til at præge deres byrum.

Traditioner

Områdefornyelsen deltager i Settlementets årlige sidegadefest i Saxogade og i Lokaludvalgets årlige Lokalstival på Otto Krabbes Plads.

Områdefornyelsen afholder en årlig event i fællessekretariatet i Lyrskovgade (se mere side 59). Målet er at øge kendskabet til huset og dets aktører, informere om aktuelle begivenheder i kvarteret og inspirere til det lokale arbejde i både foreningslivet og Områdefornyelsens arbejdsgrupper.

Økonomi

Der etableres ikke en selvstændig budgetpost for kommunikation. Udgifterne hertil finansieres via det samlede administrationsbudget samt budget for de enkelte indsatser.

Succeskriterier

- Over 500 personer har været aktivt inddraget gennem sociale medier ved projektets slutning i 2017.
- Over 30 procent af beboerne på det Centrale Vesterbro Øst og Vest kender til Områdefornyelsen ved midtvejsevalueringen.
- 80 procent af beboerne på det Centrale Vesterbro Øst og Vest kender til Områdefornyelsen ved projektets afslutning i 2017.

Kick-off borgermøde på Oehlenschlägersgades Skole 2011

Områdefornyelsens Facebook side

FYSISKE INDSATSER

FYSISKE INDSATSOMRÅDER

Der er en række fysiske udfordringer på det Centrale Vesterbro, hvor de mest synlige er nedslidte udearealer, få rekreative byrum, stigende biltrafik og usikre cykelveje.

Med ansøgningerne om områdefornyelsesprojekter i det Centrale Vesterbro Øst og Vest er der udpeget konkrete fysiske indsatsområder. Målet er at binde kvarteret sammen og skabe rekreative og funktionelle byrum. Københavns Kommunes arkitekturpolitik er vores målestok i dette arbejde.

Områdefornyelsens indledende borgerinddragelse har delt de fysiske indsatser ind i nedenstående 11 arbejdsgrupper:

Det Centrale Vesterbro Vest

- 1 Liva Weels Plads
- 2 Haderslevgade
- 3 Plads ved Bevtoftgade
- 4 Sønder Boulevard
- 5 Vesterfælledvej
- 6 Enghaveparken

Det Centrale Vesterbro Øst

- 7 Tove Ditlevsens Plads, Tove Ditlevsens Skole og arealet ved Sankt Matthæus Kirke
- 8 Litauens Plads
- 9 Sønder Boulevard
- 10 Dybbølsgade, Yrsa Plads og Skelbækgade
- 11 Istedgade

På de efterfølgende sider bliver hvert enkelt arbejdsområde beskrevet med ”formål”, ”historik”, ”hvad vil vi?”, ”borgerinddragelse” og ”succeskriterier”.

Arbejdsgrupperne for hvert fysisk indsatsområde er altid åbne for nye medlemmer.

Opmålingerne og optegningerne af områderne er omtrentlige og skal ses som en vejledning. De fuldtotrukne linier illustrerer de områder, som Områdefornyelsen har fået udpeget af staten og kommunen. De stiplede linier illustrerer det område, som Områdefornyelsen forestiller sig kan inddrages yderligere i arbejdet med indsatsområdet.

Efter beskrivelsen af de fysiske indsatser følger en beskrivelse af boliger og gårde samt en beskrivelse af indsatsen for byfornyelse.

Vi vil arbejde for at opfylde Københavns Kommunes ambitioner fra Metropol for Mennesker:

- Mere byliv for alle
- Flere går mere
- Flere bliver længere

LIVA WEELS PLADS

Formål

At Liva Weels Plads bliver et byrum med respekt for historien. Pladsen skal være attraktiv for flere borgere.

Hvad vil vi?

Arbejdsgruppen vil arbejde videre med beboernes overordnede idé om at fastholde pladsens udformning, der leder tankerne hen på 2. Verdenskrig. Det kan blandt andet gøres ved at bibeholde pladsens tre dækningsgrave kombineret med en nutidig tilgang til byrum og ophold. Man kunne indrette bunkerne med nye funktioner (øvelokaler, kunstudstillinger, kreative værksteder mv.) og undersøge, om det er muligt at gennemskære en af dækningsgravene, så man gennem en glasvæg kan se indretningen i en bunker. Dækningsgravene kan også inspirere til leg og bevægelse på "bakkerne".

IDÉUDVIKLING

*Arbejdsgruppens størrelse: 8 medlemmer
(arbejdsgruppen er altid åben for nye medlemmer)*

*Vesterbroernes idéer:
Bunkerne kan bruges som bakker, bunker skæres igennem på højkant eller i gadeniveau med massivt glas, så man kan kigge ind, lokal kunst, bænke med flere funktioner, begroning.*

Borgerinddragelse

Der er en arbejdsgruppe nedsat af beboere med interesse i Liva Weels Plads.

I det fremtidige arbejde skal der især arbejdes for at involvere børn og unge og få denne målgruppes behov med ind i planlægningen.

Succeskriterier

- Medio 2012: Minimum ni borgere i kvarteret har meldt sig til en arbejdsgruppe med henblik på at udvikle ideer til pladsens formål og udformning.
- 2013: Der gennemføres minimum tre arrangementer, hvor interesserede brugere får mulighed for at deltage i arbejdet med pladsen.
- At Liva Weels Plads er omlagt og i brug i 2016, og at der er en stigning i opholdstid og i antal brugere på minimum 30 procent (metode: Bylivsundersøgelse - se evaluerings-afsnit).

Prioritering: 5.340.000 kr.

Areal: ca. 1.250 m²

ØKONOMI

Formål

I Haderslevgade er der oplagte muligheder for at skabe byrum, hvor også udsatte grupper kan føle sig velkomne. Derfor skal Haderslevgade indrettes med plads til ophold, aktiviteter og gode forhold for cyklende og gående.

Hvad vil vi?

Vesterbro Lokaludvalg har i *Bydelsplan for Vesterbro/Kongens Enghave 2010* fremsat forslag om, at Haderslevgade nord (fra Enghave Plads til Tove Ditlevsens Plads) skal udvikles til et byrum med plads til ophold, leg og bevægelse. Fornyelsen af Haderslevgade skal sammen tænkes med indsatserne ved Tove Ditlevsens Plads og Tove Ditlevsens Skole.

Vi ønsker at binde Haderslevgade sammen som helhed fra nord til syd. Tove Ditlevsens Skole har, udover elever på Frederiksstadsgade, også elever på Enghave Plads. Den opdelte skole skal forbindes, og der kan eksempelvis arbejdes med et særligt identitetsskabende projekt for gaden.

Indsatsen i Haderslevgade syd vil primært centrere sig om Liva Weels Plads.

Borgerinddragelse

Beboerne i den del af Haderslevgade, der ligger nord for Enghave Plads, vil blive opfordret til at indgå i arbejdsgruppen vedrørende udvidelse af Tove Ditlevsens Plads og Tove Ditlevsens Skole (se afsnit s. 38).

Succeskriterier

- Ultimo 2013 har minimum 12 borgere i kvarteret meldt sig til arbejdsgruppen for Haderslevgade.
- I perioden 2014-15 afholdes der minimum tre offentlige møder med særlig fokus på at inddrage udsatte grupper og eleverne på Tove Ditlevsens Skole i udviklingen af planerne for Haderslevgade.
- Indsatsen i Haderslevgade er gennemført i 2016.
- Slutevaluering i 2017: Opholdstiden i byrummene er steget med 20 procent og der er 15 procent flere fodgængere (metode: Bylivsundersøgelse – se evalueringsafsnit).

IDÉUDVIKLING

*Arbejdsgruppen: 8 medlemmer
(arbejdsgruppen er altid åben for nye medlemmer)*

*Vesterbroernes idéer:
Træer og grønt i mindre bede ved husmure, nye rene bænke, træningsredskaber til løbere.*

ØKONOMI

Prioritering: 2.740.000 kr.

*Længde af Haderslevgade:
Syd for Enghave Plads 250 m. og nord for 170 m.*

Forslag til indretning af Haderslevgade fra Vesterbro Bydelsplan og kig op ad Haderslevgade

PLADS VED BEVTOFTGADE

Formål

Kendskabet til og brugen af pladsen ved Bevtoftgade skal øges. Den skal indgå i vesterbroernes bevidsthed som en rekreativ mulighed.

Historik

Pladsen henstår som et anonymt og ubrugt byrum. Den har ikke noget navn, hvilket kan være en af grundene til dens manglende placering i vesterbroernes bevidsthed. Pladsens inventar og hegnet omkring signalerer, at græsset ikke må betrædes.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen vil undersøge kvarteret omkring pladsen ved Bevtoftgade i forhold til karaktertræk og beboer behov. Pladsen ønskes omdannet på baggrund af resultaterne. Det Centrale Vesterbro Vest har mangel på grønne pauserum, så Områdefornyelsen vil øge kendskabet til og brugen af den grønne plads. Via aktiv udnyttelse af pladsen kan der samtidig skabes mere byliv i området ved Bevtoftgade/Stenderupgade.

Vi vil opfordre beboere og forbigående til at komme med idéer til fremtidig brug af pladsen samt et navn. Områdefornyelsen vil udskrive en konkurrence og afholde en event i forbindelse med navngivning af pladsen.

Vi vil se på mulighederne for at udvide pladsen.

0m 10m 20m

Succeskriterier

- Ultimo 2012 deltager minimum fire borgere i kvarteret i udviklingen af pladsen ved Bevtoftgade/Stenderupgade.
- I 2013 skal der igangsættes en lokal navnekonkurrence. Tre lokale beboere og fire repræsentanter fra Styregruppen indstiller forslag til navn til Vejnavnenævnet.
- 2013: Indvielse og navngivning af pladsen.
- 2014: Via opholdsregistreringer påvises det, at flere opholder sig, leger og/eller udøver sportsaktiviteter på pladsen end ved samme måling i 2012 (metode: Bylivsundersøgelse – se evalueringsafsnit).

IDÉUDVIKLING

*Arbejdsgruppen: Eventuel arbejdsgruppe er endnu ikke nedsat.
Der igangsættes en arbejdsgruppe, hvis der vokser et beboerønske frem herom.
Dog senest i forbindelse med Områdefornyelsens midtvejsevaluering i 2014.*

ØKONOMI

Prioritering: 500.000 kr.

Areal:

Plads: ca. 550 m²

Hele området: (fra væg til væg) ca. 1.100 m²

Formål

Mens Sønder Boulevard Øst fungerer rekreativt, halter den mere udsatte vestlige del bagud som et tomt og glemt areal. Strækningen mellem Enghavevej og Vesterfælledvej skal derfor indrettes til rekreativt område, som møder de aktivitetstomme gader i Alsgadekvarteret.

Historik

Området omkring Sønder Boulevard Vest ved Enghave Station skal undergå store forandringer. Der etableres en del af cykelstien ”Carlsberggruten”, som går fra Sønder Boule-

vard Øst over Sønder Boulevard Vest og videre over på Carlsberg. Adgangen skal sikres til de eksisterende ejendomme på nordsiden af området samt til Enghave Station. Stationen er besluttet flyttet, men endelig tidsplan for flytningen foreligger dog ikke.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen faser ind i et allerede eksisterende projekt, der er under udvikling. Københavns Kommune har bevilget 12 millioner til Sønder Boulevard Vest, og anlægget forventes påbegyndt sommer 2013.

FAKTA

I forbindelse med udbygningen af Carlsbergs areal, er der forventninger om stærkt voksende trafik i området. Derfor bliver en del gader omkring Sønder Boulevard Vest omprofilert, som del af en udviklingsaftale mellem Carlsberg og Københavns Kommune. Det gælder Vesterfælledvejbroen, Vigerslevvej og krydset Enghavevej/Ingerslevvej.

Arbejdsgruppen: 28 medlemmer

(Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer). Arbejdsgruppen består af borgere og interesserede i både Sønder Boulevard Øst og Vest.

Vesterbroernes idéer:

Mere fokus på grønt og biodiversitet. Øget tryghed. Mere plads til rekreation og aktiviteter for børn og unge. Lave hele området til aktivitetsområde: parkour, loppemarked, tilskuerspladser til fodboldbanen, børne-/amfiteater. Græs foran stuelejlighederne.

Inden anlægsperioden ønsker vi at fastholde opmærksomheden på området ved brug af midlertidige projekter.

Borgerinddragelse

I samarbejde med Center for Anlæg og Udbud og projektets rådgivere bidrager Områdefornyelsen med facilitering af borgerinddragelsesprocessen fra 2011 til starten af 2012.

Succeskriterier

- 2011: Minimum 15 beboere har meldt sig til en arbejdsgruppe for Sønder Boulevard Vest.
- 2011: Aktører med fokus på børn og unge i det Centrale Vesterbro Vest samarbejder om

at inddrage børn og unge i minimum to arrangementer med fokus på områdets udviklingspotentialer.

- 2011-13: Afholdelse af minimum to arrangementer hvor Sønder Boulevards borgere og brugere inviteres til at komme med input til projektets udformning.
- 2015: Ophold og aktiviteter på Sønder Boulevard er steget med 40 procent (metode: Bylivsundersøgelse – se evalueringsafsnit).
- 2015: Oplevelsen af tryghed på Sønder Boulevard Vest er steget med 15 procent (metode: Tryghedsindekset og interviews).

Prioritering: 250.000 kr.

Formål

Vesterfælledvej skal skabe en spændende overgang mellem det eksisterende Vesterbro og den nye bydel på Carlsberg. Der skal findes trafikale løsninger i det kommende stationsområde, således at tilgængelighed sikres. Vesterfælledvej skal fremstå som en lynlås og ikke som en barriere.

Historik

Vesterfælledvej er en trafikbelastet vej med lav trafiktryghed. Den fungerer som fordelingsvej og opdeler området grundet dens barriereskabende effekt. I takt med udbygningen af Carlsberg vil trafikken på Vesterfælledvej øges yderligere. Vejen er udpeget til at være en del af det overordnede cykelrutenet i København.

Lyrskovgade set fra Vesterfælledvej

Hvad vil vi?

Vesterfælledvej tages op, når Sønder Boulevard Vest er anlagt. Områdesekretariatet vil indkalde en ny arbejdsgruppe, der skal arbejde med området. Særligt fokus: sikkerhed, tilgængelighed og nemme veje ind og ud af kvarteret.

Vi vil også arbejde med karakteren af ankomsten til det Centrale Vesterbro.

Borgerinddragelse

I forbindelse med omprofilering af Vesterfælledvej nedsættes en arbejdsgruppe. Alle medlemmer af arbejdsgruppen for Sønder Boulevard Vest informeres om dannelsen af en ny arbejdsgruppe.

Succeskriterier

- 2014: Minimum fire borgere har tilmeldt sig arbejdsgruppen for Vesterfælledvej.

Arbejdsgruppe: Der er endnu ikke nedsat en arbejdsgruppe.

Vesterbroernes idéer: Øget trafikal tryghed.

- Startmåling i 2014 og slutmåling i 2017: Registrering af antallet af bløde trafikanter der krydser Vesterfælledvej.
- 2015: Minimum ét arrangement sætter fokus på mulighederne for at deltage og komme med forslag til karakteren af ankomsten til Centrale Vesterbro Vest.
- 2015: Forslag til sikre krydsningsmuligheder fra Centrale Vesterbro Vest til Carlsberg præsenteres for borgere og Københavns Kommune.

Prioritering: 500.000 kr.

Længde: ca. 650 m.

Ny Carlsberg Vej set fra Vesterfælledvej

Alsgade set fra Vesterfælledvej

Angalgade set fra Vesterfælledvej

ENGHAVEPARKEN

Formål

Vi vil fastholde Enghaveparken som Centrale Vesterbros grønne oase og samtidig øge trygheden omkring parken. Mulighederne for fysisk aktivitet skal forbedres.

Historik

I 1928 påbegyndtes anlægget af parken, som er tegnet af Stadsarkitekt Poul Fiedler Holsøe. Den berømte arkitekt Arne Jacobsen var en del af holdet, der tegnede Enghaveparken.

Parken er kendetegnet ved dens symmetri og alléer. De opdeltede rum skaber muligheder for varieret brug og plads til alle. Enghaveparken er unik i kraft af de forskellige former for rum: Rosenhaven med duft og farver, den store plæne til rekreation og leg, asfalterede

områder til især fodbold og hockey, og den nyligt renoverede bemandende legeplads.

Enghaveparken er fredet, og der skal derfor søges om særlig tilladelse ved fornyelse.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen ønsker at bevare de mange forskellige rum og funktioner, som Enghaveparken tilbyder. Vi ønsker at gøre parken mere tilgængelig, lys og tryk.

I Enghaveparken er det muligt at arbejde i både lille og stor skala. Vi vil undersøge rammerne for fredningen og på den baggrund vurdere, om en større projektering, med en mere alsidig brug af især aktivitetsområderne, er mulig.

I parkens sydvestlige hjørne henstår boldbanerne nedslidte og triste. Området er dog attraktivt med mange muligheder for at skabe nye bevægelsesfremmende byrum og dermed også tiltrække flere brugere.

Den rekreative værdi af det store vandbassin skal udnyttes bedre.

Vi vil skabe en årlig tradition ved at afholde et juletræsarrangement i december måned.

Borgerinddragelse

Sammen med BY X (del af Børne- og Ungdomsforvaltningen) vil Områdefornyelsen lave en forundersøgelse, der afdækker skolebørnenes brug af parken. Med BY X vil vi også invitere de mange børn og unge, der bruger parken til at bidrage med forslag til forbedring af parken. Vi vil koordinere skolebørnenes og arbejdsgruppens arbejde.

Succeskriterier

- 2012: Minimum 10 borgere har tilmeldt sig en arbejdsgruppe for Enghaveparken.
- 2012: BY X laver omfattende borgerinddragelse for børn og unge med fokus på registre-

*Arbejdsgruppens størrelse: 14 medlemmer
(Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer)*

*Vesterbroernes idéer:
Forbedring af idrætsarealer, etablering af strøm ved scene, begrænsning af fugle (måger og duer), nemmere og bedre ophold ved vand, udskiftning af slidte trådhegn omkring boldbanen.*

ring af ophold, oplevelser, visioner og tryghed.

- 2012: Minimum to idéudviklende workshops skal være afholdt for Centrale Vesterbros borgere.

- 2013: Visioner og skitser til forslag fremlægges for Fredningsnævnet.

- 2015: De nye anlæg er i brug, og der er en stigning i ophold og tryghed på 30 procent (metode: Bylivsundersøgelse samt Tryghedsindekset - se evalueringsafsnittet).

- 2012-17: Minimum 150 børn fra Centrale Vesterbros institutioner kreerer pynt til Enghaveparkens juletræ.

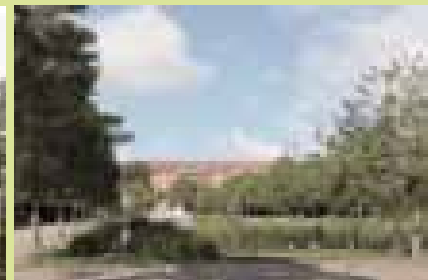
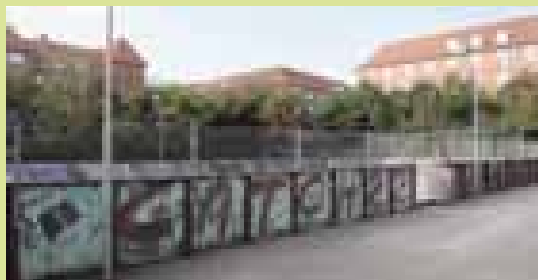
- 2012-17: Minimum 150 vesterbroere deltager årligt i kvarterets juletræsarrangement.

Prioritering: 7.380.000 kr.

Arealer:

Boldbaner inkl. tilskuerpladser og belysning: 3.200 m²

Sceneplads: 2.800 m²

Formål

Området skal åbnes op, udvikles helhedsorienteret og sammentænkes med vægt på inddragelse af skolens børn, områdets beboere og kirken.

Historik

Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune er i gang med en udbygning af skolen, der omfatter åbning af skolegård, delvis inddragelse af Tove Ditlevsens Plads og Frederiksstadsgade i skolegården, samt mulighed for at ændre arealanvendelse ved Sankt Matthæus Kirke.

Indsatsen er en del af Områdefornyelsens

to overordnede temaer "På kryds og tværs af Vesterbro" og "Begrænset plads - ubegrænset funktionalitet". Der vil derfor blive lagt vægt på sammenhæng, sikre skoleveje og tilgængelighed for alle borgergrupper.

Hvad vil vi?

Vi vil sammentænke området Tove Ditlevsens Plads og arealet ved Sankt Matthæus Kirke med Tove Ditlevsens Skole, Engskolen og Frederiksstadsgade. Byrummet skal invitere til aktivitet, leg og bevægelse i stil med omdannelsen af området ved Guldberg Skole i Sjællandsgade på Nørrebro. Her er skolegården åbnet op, så kvarterets børn kan anvende arealet udenfor skoletid.

Borgerinddragelse

Vi ønsker en borgerinddragende proces omkring lukning af Frederiksstadsgade mod Enghavevej, med deraf følgende mulighed for en væsentlig udvidelse af Tove Ditlevsens Plads. Dette kræver ny regulering af trafikken og omlægning af parkering i Haderslevgade og Flensborggade nord for Istedgade, Broagergade, Ullerupgade, Mysundegade og Valdemarsgade. Beboere og handlende i disse gader vil derfor blive særligt indbudt til denne arbejdsgruppe. Derudover vil vi sørge for, at denne arbejdsgruppe arbejder sammen med arbejdsgruppen for Haderslevgade, således at hele området tænkes sammen.

Succeskriterier

- 2012: Minimum 10 borgere og brugere af området har tilmeldt sig arbejdsgruppen for Tove Ditlevsens Skole og Tove Ditlevsens Plads.
- 2012-13: Arbejdsgruppen skal sammen med kirken og skolen holde minimum to arrange-

IDÉUDVIKLING

*Arbejdsgruppen: 8 medlemmer.
(Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer)*

Vesterbroernes idéer:

Et aktivt område dognet rundt, stillegade i Frederiksstadsgade, tilgængelighed til kirkens arealer, at fortsætte rækken af træer fra kirken ned mod Enghavevej.

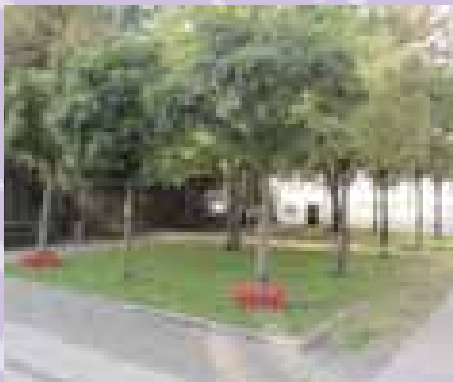
menter med det formål at diskutere området i sin helhed inklusiv Haderslevgade.

- 2013: Minimum ét arrangement præsenterer arbejdsgruppens løsningsforslag for samtænkning af området.
- Nye netværk er skabt på tværs af sektorer.
- 2015: Anlægsarbejdet er slut og opholdstiden i byrummene er øget med 20 procent (metode: Bylivsundersøgelse – se evalueringssaf-

ØKONOMI

Prioritering: 7.440.000 kr. Derudover har Københavns Kommune afsat 3 mio. kr. til omdannelsen af skolen.

Areal: Størrelse på Tove Ditlevsens Plads inklusiv den del af Frederiksstadsgade som går gennem pladsen: ca. 1000 m²

Visualisering af kommende hal med boldbane på taget

LITAUENS PLADS

Formål

- Pladsen opleves som et attraktivt byrum og naturligt opholdssted for beboere og bydelens gæster.
- Pladsen opleves mere tryk og bliver lysere.
- Området får en øst-vest gående sammenhæng fra Gethsemane Kirke til Oehlenschlägersgades Skole.
- Der skabes bedre sammenhæng mellem Litauens Plads og skolegården på Oehlenschlägersgades Skole.

Historik

Litauens Plads bliver især forbundet med stofbrugere og dertilhørende handel med stoffer.

Det er kun få, der oplever dette store byrum som attraktivt. Handlen med stoffer er rykket et andet sted hen, men pladsens omdømme synes ikke mærkbart forbedret.

Pladsen er opdelt i to områder. Mod vest er der en indhegnet asfalteret boldbane. Området benyttes blandt andet af Oehlenschlägersgades Skole og Settlementet. Mod øst er pladsen indrettet med et nedslidt grønt anlæg. Københavns Kommune har i 2010 bevilliget anlægsmidler, så det grønne anlæg kan omdannes til storbyhave i løbet af 2012. På sigt skal storbyhaven hænge sammen med den øvrige brug af området omkring Litauens Plads.

Det er hensigten, at Gethsemane Kirke skal omdannes til et rum, der kan bruges af alle. Som forberedelse af kirkens nye funktion har Vesterbro Bykirker i 2008 holdt en arkitektkonkurrence med temaet "Nyt liv i Bykirken".

IDÉUDVIKLING

Arbejdsgruppen: 13 medlemmer

(Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer)

Vesterbroernes idéer: Fokus på mere lys og øget tryk hele døgnet. Større anvendelighed for flere. Bedre sammenhæng øst-vest og fokus på trafikløsninger. Bedre boldbaner med bander, hockeybane med bander.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen igangsætter en arbejdsgruppe, der får til opgave at udarbejde grundlag for en udformning af boldbaneområdet. I forbindelse med udformningen af boldområdet ønsker Områdefornyelsen at kigge på Oehlenschlägersgades Skoles skolegård, Saxogade fra Istedgade til Dybbølsgade, Estlandsgade samt passagen mellem Litauens Plads og Oehlenschlägersgades Skole.

Det er Områdefornyelsens ambition, at området skal åbnes mere. Det skal være trygt at bo og færdes der, og området skal lægge op til mere byliv og fungere som et attraktivt tilbud til fysiske aktiviteter for kvarterets børn og unge.

Vi vil undersøge mulighederne for, at pladsen også indrettes til at tilbageholde regnvand ved ekstrem regn (LAR).

Borgerinddragelse

Udviklingen af Litauens Plads bliver understøttet af et samarbejde med BY X, der vil inddrage børn og unges visioner og ideer under hele projektperioden.

Succeskriterier

- 2013: Minimum 10 borgere og brugere af Litauens Plads har tilmeldt sig arbejdsgruppen. Områdefornyelsen arbejder for, at arbejdsgruppen afspejler nærmiljøet og brugerne herunder børn, socialt udsatte og de to almene boligafdelinger.

Prioritering: 5.250.000 kr.

Vi forventer, at projektet er delvist finansieret.

Areal: Boldbaner ca. 3.300 m²

- 2013 og 2016: Byrumsmåling, der skal dokumentere hvordan, af hvem og hvornår Litauens Plads anvendes og til hvilket formål.

- 2014: BY X inddrager Oehlenschlägersgades Skoles børn i idéudviklingen af Litauens Plads og omkringliggende byrum.

- Arbejdsgruppen og BY X præsenterer deres ideer og visioner på to borgermøder, hvor borgere og brugere af byrummet kan komme med input til det videre arbejde.

- 2015: Litauens Plads står færdig.

- 2016: Opholdstiden er steget med 10 procent og en mere differentieret borgergruppe benytter byrummene (Metode: BY X's undersøgelse og Bylivsundersøgelse).

- 2017: Gethsemane Kirke er blevet et offentligt byrum med mange funktioner.

Visualisering af det vindende forslag for storbyhaven på Litauens Plads

0m 100m 200m

IDÉUDVIKLING

*Arbejdsgruppe: 28
(Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer). Arbejdsgruppen består af borgere og interesserede i både Sønder Boulevard Øst og Vest.*

*Vesterbroernes idéer:
Vindafskærmning, mulighed for børneteater, plads til andre aldersgrupper end børn og unge, grillpladser, mulighed for skygge.*

Formål

Sønder Boulevard Øst er et attraktivt rekreativt område, der flittigt benyttes af mange forskellige beboergrupper. Beboere har dog forbedringsforslag, hvilket Områdefornyelsen vil arbejde med.

Hvad vil vi?

Flere steder på strækningen henligger ubrugte hjørner, som med fordel kan anvendes rekreativt og øge antallet af små pauserum.

Tre aktører fra Sønder Boulevard Øst, Kihoskh, Kaffebaren og Café Dyrehaven ønsker at indgå i en initiativgruppe med henblik på at styrke brugen af Sønder Boulevard Øst. De

stiller blandt andet forslag om dukke/børneteater, læhegn og øget mulighed for alternativ brug af den allerede meget populære boulevard.

Borgerinddragelse

Det er aftalt, at der først sættes gang i arbejdet, når omdannelsen af Sønder Boulevard Vest er kommet i faste rammer, og der er etableret en arbejdsgruppe med beboerdeltagelse.

Succeskriterier

- 2013: En arbejdsgruppe på minimum fire nedsættes og arbejder med ideer, der kan inddrage og skabe et endnu mere differentieret byliv i og omkring Sønder Boulevard Øst.
- 2014: Arbejdsgruppen peger på, hvordan man kan mindske de gener, der er forbundet med Metrobyggeriet f.eks. ved kreativt brug af Metrohegnet. Der arrangeres minimum ét møde, hvor interesserede borgere og brugere kan komme med ideer til "Byens Hegn".
- 2014: Arbejdsgruppen tager initiativ til en workshop om sammenhængen mellem og mulighederne for ophold og aktivitet på henholdsvis Sønder Boulevard Vest og Øst.

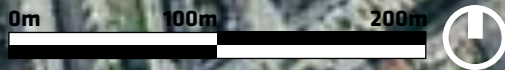
ØKONOMI

Prioritering: 250.000 kr.

DYBBØLSGADE, YRSA PLADS OG SKELBÆKGADE MODSAT KØDBYEN

43

IDÉUDVIKLING

*Arbejdsgruppen: 9 medlemmer har meldt sig i den samlede arbejdsgruppe for Dybbølsgade, Yrsa Plads og Skelbækgade. (Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer).
Alt efter beboerønsker, kan det blive aktuelt at dele gruppen op.*

Succeskriterier for Dybbølsgade, Yrsa Plads og Skelbækgade modsat Kødbyen

- 2012: Minimum 10 borgere har tilmeldt sig arbejdsgruppen.
- 2012: Der arrangeres et offentlig møde med borgerne i kvarteret og Københavns Kommune, hvor udfordringer og muligheder i forbindelse med en cykelpassage over Yrsa Plads undersøges.

- 2012: En cykelpassage over Yrsa Plads er etableret.
- 2012 og 2013: Før og efter-tælling af cyklistflow over Yrsa Plads.
- 2012-13: Der gennemføres minimum to aktiviteter, der sætter fokus på ubrugte hjørner i Dybbølsgade.

Dybbølsgade fortsat, Yrsa Plads og Skelbækgade modsat Kødbyen

DYBBØLSGADE

Formål

Områdefornyelsen vil øge den sparsomme rekreative plads, der er i Dybbølsgade ved at have fokus på hjørner som pauserum med mulighed for ophold. Der skal sikres god tilgængelighed for de mange cyklister, der bruger gaden

Historik

Dybbølsgade har været præget af et stort beboerengagement, der har sat sig synlige spor på gadehjørnerne i gadens østlige del mod Yrsa Plads.

Hvad vil vi?

Der har vist sig beboerinteresse for at få fornyet Dybbølsgade på strækningen fra Sønder Boulevard Øst til Enghave Plads.

Borgerinddragelse

Vi planlægger første arbejdsgruppemøde i 2012.

SKELBÆKGADE

Formål

Skelbækgade skal være et trygt sted at cykle.

Historik

Omprofileringen af Skelbækgade er besluttet. Der forventes fuld finansiering af omlægning med cykelsti i begge retninger og vejtræer. Som en del af en udbygningsaftale skaffes finansieringen fra ejer af tilstødende grund i den Hvide Kødby samt fra Københavns Kommune.

IDÉUDVIKLING

*Vesterbroernes idéer:
Bedre forhold for cyklister, bænke, flere store blomsterkasser, legeplads.*

ØKONOMI

*Prioritering: 280.000 kr.
Evt. yderligere finansieringsbehov søges dækket via ansøgning til puljen for borgerinitiativer.*

IDÉUDVIKLING

*Vesterbroernes idéer:
Trafiksikkerhed, bedre forhold for cyklister.*

ØKONOMI

*Prioritering: 0 kr.
Skelbækgade er en del af en udbygningsaftale mellem grundejeren og Københavns Kommune, og der er udarbejdet en udbygningsaftale med blandt andet allébeplantning, parkeringsbåse og cykelstier.*

Længde: ca. 500 m

YRSA PLADS

Historik

Yrsa Plads har udviklet sig til et trafikknudepunkt specielt for cykler. Dette giver mange problemer med cykler, der krydser fra Dybbølsgade til Dybbølsbro. Situationen vil yderligere blive forværret, når cykelslisken "Bryggerampen" mellem Bryggebroen og Dybbølsbro etableres.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen lægger vægt på de trafikale forhold for cyklister på Vesterbro. Blandt andet for at øge muligheden for en sund og aktiv hverdag for vesterbroerne. Der afsættes derfor midler til at sikre en diagonal cykelpassage mellem Dybbølsbro og Dybbølsgade.

Yrsa Plads

IDÉUDVIKLING

Vesterbroernes ideer:

Fjern 'endemur' så der kan løbe en cykelsti fra Yrsa Plads til Dybbølsgade.

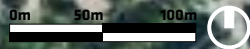
ØKONOMI

Prioritering: 1.740.000 kr.

Vi forventer, at projektet er fuldt finansieret.

Areal: ca. 600 m²

Formål

Istedgade bliver en strøggade med mere sikre forhold for cyklister og gående, og der skal arbejdes med krydsningsforholdene. Gaden får ny attraktionsværdi med blandt andet bredere fortove med plads til vareudstilling og ophold.

Historik

Københavns Kommune har arbejdet med et skitseprojekt for Istedgade. I den forbindelse har butiksdrivende og beboere været inddraget. Projektet ligger klar som et skitseprojekt

med en enkelt færdigprojekteret 1. etape. Denne etape har været i offentligt udbud, men blev ikke realiseret grundet manglende finansiering.

Hvad vil vi?

Områdefornyelsen vil forsøge at få projektet helt eller delvist finansieret via Statens bebudede fremrykning af offentlige investeringer blandt andet i gader og veje.

Områdeseekretariatet har, på baggrund af beboeropfordringer, foreslået fortovet på nordsiden af Istedgade ud for Enghave Plads udvidet med minimum en enkelt Københavnerflise i den offentlige høring af *Forslag til lokalplan: Enghave Plads, Metrostationsplads*. Forvaltningen har bragt det videre til den endelige godkendelse af lokalplanen, med forbehold for, at de trafikale udfordringer kan løses.

IDÉUDVIKLING

Arbejdsgruppe størrelse: 5 medlemmer
(Arbejdsgruppen er åben for nye medlemmer)

Vesterbroernes idéer: Mere grønt på husene, vækster med træer og blomster, Skydebanegade mod Skydebanehaven omlægges til storby park, plads til alle – også udsatte grupper. Kollektiv butik for iværksættere a la Designer Zoo i Vesterbrogade.

Borgerinddragelse

Der skal gennemføres en særlig opsøgende indsats over for udsatte grupper med fokus på, hvad der skaber trygge byrum med muligheder for forskellige former for ophold.

De butik drivende skal informeres og sikres indflydelse på omlægningen.

Succeskriterier

- 2012: Seks borgere har tilmeldt sig arbejdsgruppen for Istedgade.

- 2013: Arbejdsgruppen tager initiativ til en debat om overgangene på Istedgade med fokus på trafiksikkerhed og bløde trafikanter.

- 2012-17: Minimum 200 børn er hvert år med til at dekorere hegnet rundt om Metro-byggepladsen og sætte fokus på Områdefornyelsens indsatser og børnenes drømme og visioner

for Centrale Vesterbro.

- Hegnet rundt om Metro-byggepladsen fungerer som en alternativ kommunikationskanal, hvor borgere, der normalt ikke læser aviser eller bruger online medier, kan få information om projektet, og hvordan de kan deltage. Områdefornyelsen bidrager minimum hver anden måned med et ”nyhedsbrev” på hegnet.

ØKONOMI

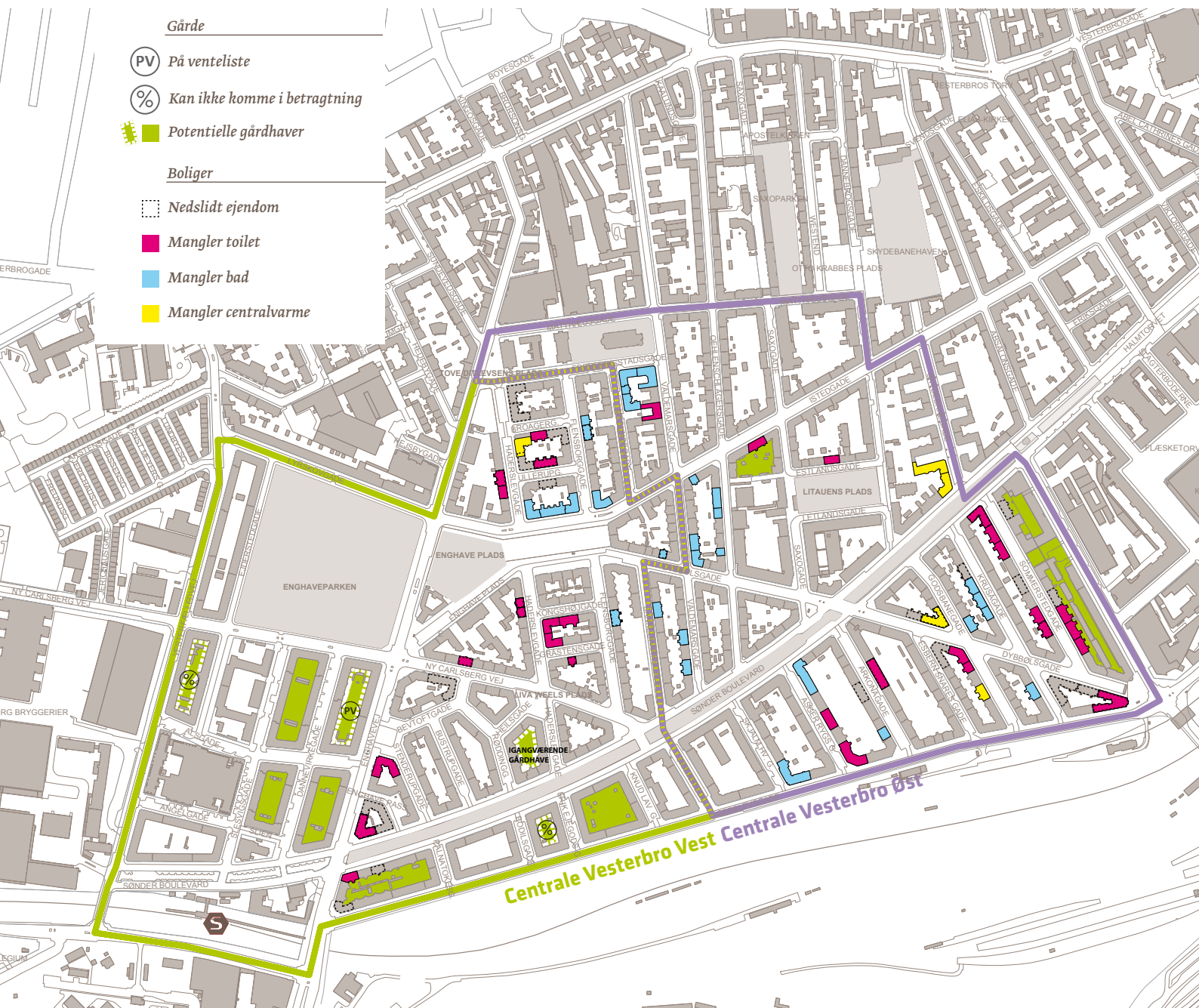
Prioritering: ingen.

Der søges finansiering gennem fremrykkede offentlige investeringer og diverse fonde.

Længde: ca. 650 m.

Boliger og gårde på Centrale Vesterbro

Gårde

- PV På venteliste
- % Kan ikke komme i betragtning
- Potentielle gårdhaver

Boliger

- Nedslidt ejendom
- Mangler toilet
- Mangler bad
- Mangler centralvarme

Centrale Vesterbro Vest Centrale Vesterbro Øst

Utidssvarende lejligheder i området skal renoveres, så de fremtidssikres og bringes op på en tidssvarende standard. De skal svare til beboernes behov og ønsker nu og i fremtiden. Renovering skal være understøttet af bæredygtige, energiforbedrende og grønne tiltag, så byen bliver tilpasset det fremtidige klima og bidrager til målsætningen om en CO₂-neutral hovedstad i 2025.

For byfornyelsesprojektet gælder det, at bæredygtighed og energibesparende tiltag vægtes højt. Byfornyelsen skal ske med tanke på social, økonomisk og miljømæssig bæredygtighed.

Centrale Vesterbro Øst

Øst har 106 lejligheder uden indeliggende toilet. Vi planlægger en opsøgende indsats overfor disse ejendomme. Det er målet, at alle lejligheder har denne basale installation ved projektets slutning. Omdannelsen gennemføres på frivillig basis ifølge de almindelige lovbestemmelser. I slutningen af projektperioden evalueres indsatsen i forhold til målet.

Der er 341 lejligheder uden bad i private udlejningsejendomme. Byfornyelsesloven giver kun mulighed for, at der kan gennemføres byfornyelse med støtte til installation af bad i de ejendomme, der er private udlejningsejendomme.

I Østområdet er der én karré, der mangler fælles gårdhave.

Boliger i tal

	Øst	Vest
Boliger i alt	4.909	5.205
Almene	8,7%	9,4%
Ejer	5,0%	10,3%
Andel	72,4%	59,6%
Priv.udlej	13,8%	20,2%
Off.ejet	0%	0,5%

Centrale Vesterbro Vest

Vest har 94 lejligheder uden indeliggende toilet. Vi planlægger en indsats svarende til den i Øst.

Der er 91 lejligheder uden bad i private udlejningsejendomme. Også her vil der blive gennemført en opsøgende indsats svarende til den i Øst.

I Vestområdet er der fem karréer, der mangler fælles gårdhave.

Generelt

Endelig er der i begge områder mange ejendomme, både udlejnings, andels- og ejerboliger, der fremstår meget dårligt vedligeholdt med dårlige tage, nedslidte facader og utætte vinduer. Også over for disse ejendomme laves en opsøgende indsats. Målet er at opnå bedre komfort og indeklima i den enkelte lejlighed og øge kvaliteten i byrummet, så det bliver mere attraktivt at opholde sig der.

Generelt for området gælder det, at 90 procent af boligerne er opført før 1930. De udgør dermed et stort potentiale i forhold til energi-

FAKTA

Der gives tilskud til:

Alle ejerformer kan søge byfornyelsesstøtte hvis der er toilet udenfor lejligheden og til istandsættelse af tag, facader, vinduer og døre.

Udlejningsejendomme kan få tilskud hvis der er lejligheder uden bad.

Alle ejendomme uanset ejerform og opførelsestidspunkt kan få tilskud til energibesparende tiltag, der er nævnt i ejendommens energimærkerapport.

Læs mere på www.kk.dk/byfornyelse

renovering, der udover positive miljømæssige effekter også vil medføre en række forbedringer i form af højere boligstandard og lavere udgifter til energiforbrug.

Som led i Københavns og statens særlige klimainsats, herunder foranstaltninger for at begrænse følgerne af ekstrem regn, søges om en særlig pulje til hel eller delvis finansiering af projekter, der sikrer lokal afledning af regnvand (LAR) i allerede etablerede gårdhaver.

Endvidere søges der om en tillægsbevilling til byfornyelse både i Centrale Vesterbro Øst og Vest.

Opsøgende arbejde.

Vi udarbejder en pjece om støttemulighederne, informerer via hjemmeside, afholder borgermøde samt informerer gennem projektets øvrige kanaler.

FAKTA

Københavns Kommune er interesseret i at give tilskud til demonstrationsprojekter med bæredygtige tiltag som f.eks. bæredygtige materialer, passiv solvarme, solceller, efterisolering og vandbesparende tiltag.

Før første ansøgningsrunde kontaktes ejendomme med mulighed for byfornyelse med information om mulighederne for støtte. Denne kontakt sker dels via information sendt direkte til ejer/forening eller administrator og dels som direkte telefonisk eller personlig kontakt. Her forventer vi, at styregruppe eller andre lokale aktører kan bidrage aktivt. Da det erfaringsmæssigt ofte er en teknisk rådgiver, der tager kontakt med ejendommene for at igangsætte et projekt, laver vi en særlig informationsindsats overfor rådgiverne. Der vil samtidigt være en indsats over for administrationsselskaberne for at opnå et højere vidensniveau om mulighederne ved bygningsfornyelse i ejendommene. Teknik- og Miljøforvaltningen afholder løbende møder med interesserede bygherrer for at belyse den enkelte ejendoms muligheder.

Før anden ansøgningsrunde evalueres informationsindsatsen. Om nødvendigt tilpasses indsatsen for at sikre, at alle de berørte ejendomme er informeret tilstrækkeligt.

Succeskriterier.

- De 21 ejendomme, der har toilet udenfor boligen, og de 28 udlejningsejendomme, der mangler bad, samt de væsentligt nedslidte ejendomme kontaktes om mulighederne for byfornyelsesstøtte.

- Minimum seks ejendomme uden indeliggende toilet og minimum otte ejendomme med udlejningsboliger uden bad søger om byfornyelse.

SAMARBEJDER

KULTURELLE OG SOCIALE INITIATIVER

Områdefornyelsen af det Centrale Vesterbro Øst og Vest er primært en fysisk indsats. Til sikring af en helhedsorienteret tilgang igangsættes en række kulturelle og sociale indsatser, der skal understøtte dette.

Der er mange kreative kræfter på Vesterbro. Det afspejler sig klart i byrummet, hvor man møder mange eksempler på, at beboerne har taget initiativ til udsmykning og anden forbedring af byrummet. Mest kendte eksempler herpå er "blomsterpigerne", der udsmykker byrummet ved Enghave Plads samt Dybbølsgade, hvor beboerne selv har indrettet nogle af gadehjørnerne.

HVORDAN STYRKER VI DET BEDSTE PÅ CENTRALE VESTERBRO?

Planche med prioritering af indsatsområder fra kick-off borgermøde 2011

Det Centrale Vesterbro er også kendetegnet ved et tætmasket netværk af dygtigt arbejdende foreninger og organisationer. Områdefornyelsen ser det som sin opgave at styrke lokale organisationer, der arbejder med udsatte samt børn og unge.

Pulje til borgerinitiativer

Der oprettes én pulje, hvis formål er at give lokalt engagerede personer og organisationer mulighed for at gennemføre deres ideer, enten selvstændigt eller i partnerskab med Områdefornyelsen. Initiativerne skal bidrage til spændende og gerne forskønnende byinventar, samt kulturelle og sociale initiativer.

Der afsættes en pulje på 3 mio. kr. Puljemidlerne fordeles i lige store årlige puljer. Vi etablerer et puljesekretariat med én repræsentant fra henholdsvis Kulturanstalten, Frivillighedscentret, Lokaludvalget og Områdesekretariatet. Der er halvårslige ansøgningsfrister.

Beløb under 30.000 kan bevilges af puljesekretariatet. Bevillinger over 30.000 kr. skal besluttes i styregruppen. Styregruppen skal dog altid orienteres. Detaljerede ansøgnings- og bevillingsregler udarbejdes inden arbejdet sættes i gang.

Der prioriteres 3 mio. kr. til dette initiativ.

Kreativt forum

Der er mange kunstnere og kreative kræfter på Centrale Vesterbro, både blandt beboere, erhvervsdrivende, ansatte og bydelens mange og voksende antal gæster. Disse kreative kræfter ønskes aktivt støttet.

Der etableres et særligt kreativt forum, der via årlige forsamlinger arbejder for at styrke kreativiteten i bydelen. De årlige forsamlinger ønskes udviklet til en event, med udstillinger, optræden, fondsuddeling og gerne præmie for bedste initiativ.

Der nedsættes en otte personers gruppe – fire fra Centrale Vesterbro Øst og Vests kreative lag og fire personer fra styregruppen. Disse otte skal prioritere det kreative forums initiativer.

Der prioriteres 1 mio. kr. til dette initiativ.

Byens Hegn

Der oprettes en arbejdsgruppe, der har ansvar for Byens Hegn ved Enghave Plads og Søndre Boulevard. Begge hegn skal fremstå som interessante byrum. Vi ser Byens Hegn som Byens Lærred. Arbejdsgruppen skal koordinere de mange initiativer, der vil udsmykke hegnet.

Der prioriteres 1 mio. kr. til Byen Hegn. Se mere under afsnittet ”partnerskaber”.

Aftalte Partnerskaber

Der er afsat midler til at indgå faste partnerskabsaftaler med en række operatører. Der er tale om lokale og københavnsdækkende organisationer, som er valgt på baggrund af deres ekspertise på de prioriterede indsatsområder. De enkelte partnerskabsaftaler er beskrevet i Partnerskabs-afsnittet.

Der prioriteres 1.749.000 kr. til partnerskaberne.

Ønskede partnerskaber

Områdefornyelsen ønsker at indgå partnerskaber med aktører på Vesterbro, som arbejder med målgrupper, der typisk ikke deltager i byrumsfornyelser. Partnerskaberne vil give adgang til disse målgrupper og sikre, at bl.a. udsatte gruppers stemmer bliver hørt i Områdefornyelsens arbejde.

Partnerskaberne ønskes omkring veldefinerede indsatser med fastlagte beløbsrammer og succeskriterier. De enkelte indsatser er beskrevet i partnerskabsafsnittet.

De ønskede partnerskabsindsatser vil blive offentliggjort december 2011, og der vil være frist for at melde sig som partner til Områdefornyelsen den 29. februar 2012.

Der prioriteres 3.251.000 kr. til indsatserne.

PARTNERSKABER

Et væsentligt element i Områdefornyelsens arbejdsmetode og forankringsstrategi er at indgå i partnerskaber med de mange organisationer og institutioner, der arbejder i området.

Partnerskabsstrategien er en væsentlig del af den særlige indsats for at inddrage udsatte grupper samt børn og unge i forbindelse med de fysiske ændringer i bydelen.

Partnerskabsaftalerne indgås alle under forudsætning af kvarterplanens endelige godkendelse.

PARTNERSKABER I ØST

55

SOCIALØKONOMISK VIRKSOMHED - I TRÅD MED VERDEN

I tråd med verden er et flerkulturelt samarbejdsprojekt for kvinder, som ikke er i beskæftigelse, hvor kultur, håndarbejde og design er omdrejningsaksen. Projektet er startet i 2010 af KEA-Københavns Erhvervsakademi, Dansk Røde Kors og Dansk Mode & Textil.

I tråd med verdens mission er at skabe adgang til kulturbårne håndarbejdsteknikker i Danmark. Gennem et netværk af kreative flygtninge- og indvandrerkvinder ønsker i tråd med verden at skabe grobund for, at danske designere vælger at få produceret dele af deres kollektioner i Danmark frem for i udlandet.

Netværket udgøres af kvinder, der er i en særlig udsat situation, men som gennem netværket kan blive beskæftiget og få bedre levevilkår.

Der indledes et samarbejde med I tråd med verden, Dialog Vesterbro (AAB afd. 60 og 61) og Projekt Sultana under Settlementet med henblik på at støtte det fortsatte arbejde med kerneindsatsen overfor kvinder. Der søges udviklet et videns- og produktionsnetværk omkring flerkulturelt håndarbejde. Centralt for dette netværk er etableringen af en butik i sidegaden/Saxogade miljøet, som både indebærer et værksted for kvinderne, samt salg af disses produkter. Butikken vil fungere som en socialøkonomisk virksomhed.

For Områdefornyelsen vil det betyde en unik kontakt til en gruppe kvinder, der normalt ikke deltager i debatten om kvarterets udvikling. I takt med de fysiske indsatser vil kvinderne blive hørt om deres ideer og forslag til ændringer i det byrum, de bor og/eller arbejder i.

Succeskriterier:

- 2014: Mindst 20 kvinder med anden etnisk baggrund end dansk og bosat i Centrale Vesterbro Øst deltager i projektet.
- 2016: Mindst fem af disse kvinder bliver selvforsørgende/delvist selvforsørgende.
- 2016: Der etableres en socialøkonomisk virksomhed, hvor arbejdsstyrken er udsatte kvinder.
- 2012-17: Kvinderne bliver aktive medspillere i omdannelsen af byrum i lokalområdet.

Prioritering: 550.000 kr.

FRIVILLIGHEDSBUTIK

Butikken skal bruges af bydelens udgående teams til samtaler med unge, som man møder på gadeplan. Yderligere skal butikken anvendes til opreklamering af arrangementer og anden kommunikation.

Succeskriterier

- At butikken bruges til samtaler med unge og udsatte med bydelens udgående teams.
- At fremme kendskabet til Områdefornyelsen via information i butiksruderne.

Støtteniveau 25.000 kr. om året.

Samlet prioritering: 125.000 kr.

Vinderforslag Gethsemane Kirke

BYKIRKE I BYUDVIKLING, ARV, TARV OG TRANSFORMATION

En række kirkelige, statslige og kommunale organisationer har, med arkitektfirmaet Krydsrum som projektleder, ansøgt om støtte fra byfornyelseslovens forsøgs- og udviklingsmidler 2011. Der ansøges om midler til et udviklingsprojekt om, hvordan bykirker kan benyttes i byudviklingen, og hvordan de kan revitaliseres i bydelens sociale og kulturelle liv. I projektet er Gethsemane Kirke den centrale case, ligesom Sankt Matthæus Kirken sammen med resten af Vesterbros bykirker vil få en central placering.

Projektet planlægges at starte 1. januar 2012 og afslutte 30. juni 2014.

Udviklingsprojektet har et samlet budget på 2.555.000 kr., og der søges aktuelt om 970.000 i ministeriet. Områdefornyelsen bidrager primært gennem projektchef Jesper Langebæks deltagelse i styregruppen, hvor hans tidsforbrug bidrager til medfinansiering. Herudover afsættes 100.000 kr. til projektet.

Succeskriterier

- 2015: Gethsemane Kirken er et offentlig rum.
- 2015-17: Der afholdes minimum 10 offentlige ikke-kirkelige arrangementer.
- 2017: Sankt Mattæus Kirkes friareal har fået ny anvendelse blandt andet som skolegård for Tove Ditlevsens Skole.

Prioritering: 100.000 kr.

PARTNERSKABER I VEST

57

MUSIKSTUDIE FOR UDSATTE UNGE

Der er mange udviklingsmuligheder i at etablere et musikstudie. Områdefornyelsen tilstræber, at Vesterbro får et godt og varieret kulturliv med attraktive tilbud til borgerne.

Prisen for et musikstudie er omkring 50.000 kr. Der sættes på at etablere to eller tre studier, som kan lejes ud og skabe mulighed for at lave diverse musikprojekter med unge.

Projektet skal bruges i en offensiv indsats over for kvarterets unge og er en metode til at inddrage dem i Områdefornyelsens projekter. Der bliver lagt vægt på frivillig voksendeltagelse samt professionel drift, koordination og vedligehold. Vi lægger vægt på, at aktiviteterne er arbejdsmarkedsrelaterede, og at studiet har mulighed for at oprette praktikpladser. Vi prioriterer, at ét af studierne er placeret i Alsgadekvarteret, men vi ser gerne et tværgående samarbejde mellem forskellige aktører fra Det Centrale Vesterbro.

Succeskriterier

- 2012-17: Studiet bruges af minimum 20 om ugen.
- Musikstudiet har åbent alle ugens dage.
- Der etableres én praktikplads pr. år.
- Der udgives en CD om året.
- Brugere af musikstudiet deltager én gang om året i en evaluering/kommentering af Områdefornyelsens fysiske indsatser.

Prioritering: 125.000 kr.

FRITIDSJOB FOR UNGE

Områdefornyelsen vil give tilskud til et lompeprojekt.

Vi lægger vægt på, at aktøren skal:

- hjælpe med at skrive en god ansøgning.
- rådgive i forbindelse med en jobsamtale.
- fremlægge idéer til, hvor den unge kan søge arbejde.
- have erfaring med jobformidling til unge inden for målgruppen samt et stort netværk blandt unge.
- besidde viden om, hvad arbejdspladsen forventer af den unge.
- Have fokus på fastholdelse af jobbet.

Områdefornyelsen afsætter penge til køb af ydelser som en piccolofunktion i fællessekretariatet, uddeling af flyers, opsætning af opgangsplakater, tælling af cyklende og gående i forbindelse med succesmålinger, organisering og deltagelse i arrangementer hvor unge og udsatte inddrages i omdannelsen af deres bydel m.m.

Betydningen af et fritidsjob i løbet af ens opvækst er stor. Blandt andet har konsulentfirmaet Rambøll udarbejdet en undersøgelse blandt indvandrere og efterkommere. Den viser, at sandsynligheden for, at unge tager en uddannelse og kommer i beskæftigelse senere i livet, er to en halv gang så høj, hvis personen har haft et fritidsjob.

Succeskriterier

- At der i løbet af et år er mindst 10 unge aktive. I løbet af projektperioden kommer fem i uddannelse og fem andre i ordinært arbejde.

- Gruppen bruges til sparring i forbindelse med kvalificering af vores fysiske indsatser.

Støtteniveau 25.000 kr. om året.

Prioritering: 125.000 kr.

TILBUD TIL FORENINGSSVAGE 18+ UNGE

Områdefornyelsen har ambitioner om, at Vesterbro skal have attraktive dagtilbud til bydelens unge. Det gælder også en gruppe 18+, der har lokaler i kælderen i Valdemarsgade, men mister disse inden for kort tid.

Det vurderes lokalt, at der er behov for tilbud til gruppen, hvor flere hverken er i arbejde eller under uddannelse. De hidtidige lokaler i Valdemarsgade er sundhedsfarlige grundet skimmelsvamp, og der er ingen aktuelle planer eller økonomi til at fortsætte.

Der skal findes en lokal aktør, som kan etablere gensidig respekt hos denne gruppe. Operatøren skal finde egnede lokaler, som gruppen af unge kan benytte. Netop denne gruppe af unge har hverken tradition eller økonomisk mulighed for selv at opsøge trygge og udfordrende ungdomsfaciliteter. Lokaleforholdene skal være tidssvarende, og indeholde muligheder som f.eks. adgang til computer/printer,

musikrum og andre kulturtilbud, lektiehjælp, diverse rådgivning, køkkenfaciliteter til at understøtte "sund hverdagsmad" etc.

Succeskriterier

- At gruppen udvikler sig fra at være en problemgruppe til en ressourcegruppe for bydelen.

- At brugerne mindst én gang om året deltager i evaluering/kommentering af Områdefornyelsens fysiske indsatser.

Prioritering: 100.000 kr.

Prioriteringen gives som lejetilskud med henblik på at få tid til at finde en permanent løsning.

JULETRÆSFEST

Områdefornyelsen ønsker et partnerskab med børneinstitutioner i bydelen til at arrangere et årligt juletræsarrangement i Enghave Parken. Pynt til træet skal laves af børnene, som også pynter træet. Efterfølgende tændes træet til glæde for hele Vesterbro.

Inddragelsen af børn i forbindelse med december månedens juletræsarrangement, skal sikre, at Områdefornyelsen får "adgang" til børnenes visioner og drømme for deres bydel. På den måde får Områdefornyelsen viden om, hvad der rører sig blandt de yngste af kvarterets borgere og får bedre muligheder for at inddrage mere konkret fokuseret under de enkelte indsatser.

Succeskriterier:

- 2012-17: Minimum 200 børn fra Centrale Vesterbros institutioner laver julepynten til juletræet.
- 2012-17: Minimum 20 børn høres om visioner og drømme for Det Centrale Vesterbro.
- 2012-17: Minimum 300 vesterbroere deltager hvert år i juletræsfesten.

Prioritering: 200.000 kr.

Projektet vil køre fra 2012-2016 med et årligt budget på 40.000 kr.

FÆLLESSEKRETARIATET I KULTURANSTALTEN

Det strategisk vigtigste partnerskab, der er indgået, er partnerskabet med Vesterbro Lokaludvalg, Frivillighedscentret og Områdefornyelsen (bibliotek og kulturhus). Partnerskabet betyder, at op mod 40 ansatte i lokale organisationer får fælles kontormiljø.

Målet er at etablere et centrum for viden om, hvad der sker på Vesterbro. Det giver mulighed for fælles indsatser. Alle organisationer er kendetegnet ved at være lokale og rette sig mod lokalbefolkningen. Alle institutioner har aktivitetsmidler og/eller puljemidler. Desuden bliver vi placeret i en bygning med lang åbningstid, mødefaciliteter og café.

Ved brug af fælles arbejdskraft samt koordinering af aktivitetsmidler og uddeling fra puljer forventer vi at opnå væsentlig synergi effekt.

Inden for fællessekretariatet etableres et puljesekretariat, som tager beslutning om og udarbejder indstillinger til styregruppen angående bevillinger fra Områdefornyelsens 3 mio. kr.-pulje til borgerinitiativer.

Vi vil afholde en fælles årlig event for områdets borgere og institutioner i fællessekretariatets lokaler.

Succeskriterier:

- 2012-17: Samarbejde og koordinering af viden og indsatser mellem Vesterbro Lokaludvalg, Frivillighedscentret og Områdefornyelsen til fremme for vesterbroerne.
- 2012-17: Åben og fælles indgang til borgere på Vesterbro, der har lyst til at engagere sig i lokale spørgsmål, sådan at flere borgere udviser initiativ over for deres bydel henover de seks år.

Støtteniveau: 40.000 kr. om året.

Prioritering: 240.000 kr.

PARTNERSKABER I ØST OG VEST

KUNSTSPIREN

Områdefornyelsen ønsker at indgå partnerskab med en aktør i projektperioden, der især inddrager børn fra Centrale Vesterbro Øst og Vest. Børnene skal bidrage med visioner og konkrete ideer til, hvordan byrum skal tænkes og udformes. Partnerskabet omfatter fire forskellige aktivitetsområder og falder inden for Områdefornyelsens strategi om midlertidighed og inddragelse af børn og unge.

Aktøren skal

- Udsmykke dele af Byens Hegn sammen med 8. klasser fra de kommunale folkeskoler på Det Centrale Vesterbro.
- Udvikle fantasifuldt, nyt og midlertidigt gadeinventar i samarbejde med kvarterets børn.
- Inddrage Engskolen med henblik på et samarbejde med skolens børn om, hvordan skolen kan blive til et mere attraktivt og spændende sted at opholde sig.
- Pleje det kunstneriske vækstlag i forbindelse med udsmykningen af Byens Hegn.

Målet er, at der skabes produkter, der udsmykker bydelen, samt at der skabes processer med skolens børn med relation til det kvarter, de går i skole.

Succeskriterier

- Minimum 750 elever deltager over projektperioden med visioner og konkrete ideer til Centrale Vesterbros byrum.
- At børn og unge oplever, at man opnår konkret indflydelse gennem involvering og dermed ansporer til et aktivt medborgerskab.

Prioritering: 550.000 kr.

ET SOCIALT SPISESTED FOR ÆLDRE

Indtil plejehjemmet Plejebo lukkede, havde pensionisterne mulighed for at spise midt-dagsmad her. Med flytningen af plejehjemmet eksisterer denne mulighed ikke længere.

Områdefornyelsen ønsker at etablere et spisetilbud til ældre, hvor meningsfulde aktiviteter, sociale relationer og mad kombineres. Det skal ske via et partnerskab med en aktør, der kan tilbyde et spisested, der er åbent for alle, men med et særligt fokus på målgruppen af ældre, der dermed får mulighed for et godt og sundt måltid. Aktøren forpligter sig til at sikre, at der vil være reserveret plads til pensionisterne.

Illustration fra 20. september 2011

Det forventes, at åbningstiden bliver fra kl. 12.00 til 20.00, og dermed giver mulighed for at servere både frokost og aftensmad. Så vidt muligt skal frivillige inddrages. De skal arbejde opsøgende og oplysende, ligesom de frivillige kan være med til at skabe en hyggelig spisestund.

Områdefornyelsen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningens medarbejdere kan henvise borgere til stedet. På sigt skal der etableres samarbejde mellem kommunale og andre aktører f.eks. gennem Sundhedshuset på Vesterbro og Samarbejdsforum Vesterbro, der er et netværk mellem kommunale aktivitets-tilbud og frivillige på Vesterbro.

Succeskriterier

- 2012-17: 15 -20 pensionister gør dagligt brug af tilbuddet.
- 2017: Minimum 30 ældre har fået et bredere kendskab til sociale, kulturelle og sundhedsfremmende initiativer på Centrale Vesterbro (metode: Interview og spørgeskema).
- 2017: Minimum 30 ældre deltager i nye netværk (metode: Interview og spørgeskema).

Støtteniveau: 100.000 kr. om året.

Prioritering: 550.000 kr.

(Se budget s. 80-81)

FORMIDLINGSCENTER

Områdefornyelsen søger et partnerskab til oprettelsen af et formidlingscenter, hvor udsatte borgere (arbejdsløse med problemer udover arbejdsløshed) kan deltage i udviklingen af områdefornyelsen.

Dette kan ske på flere måder:

- Som værested og aktivitetssted, hvor projekter og planer løbende er til debat.
- Som udgangspunkt for praktiske aktiviteter, hvor partnerens netværk indenfor målgruppen samt andre frivillige deltager i områdefornyelsens og lokale aktiviteter.
- Som informationsbutik hvor butikken på gadeplan indrettes som informationsbutik for Områdefornyelsen med modeller og tegninger over vores projekter.

Der lægges vægt på, at en stab af frivillige er med til at bære projektet, da dette erfaringsmæssigt giver en god synergi i arbejdet.

Succeskriterier

- 2012-17: I gennemsnit 15 unge om ugen bruger butikkens tilbud.
- 2012-17: Butikken er åben minimum 20 timer i ugen for henvendelser vedr. Områdefornyelsens arbejde.
- 2012-17: I butikken forefindes al information om Områdefornyelsen og offentlige og private samarbejdspartnere.

Støtteniveau: 100.000 kr. om året.

Prioritering: 550.000 kr.

(Se budget s. 80-81)

SOCIALØKONOMISK PILOTPROJEKT

Uafhængigt af de samfundsøkonomiske konjunkturer i Danmark er der ca. 750.000 mennesker i alderen 16 - 65 år udenfor arbejdsmarkedet. Derfor er det en vigtig udfordring sideløbende med områdefornyelsen at arbejde med udviklingen af alternative arbejdspladser og socialøkonomiske virksomheder.

Aktøren skal bidrage til projektudviklingen og med formidlingen og vejledningen af arbejdsløse til projekter og socialøkonomiske virksomheder i bydelen.

Aktøren skal også bidrage med udviklingen af nye arbejdspladser på Det Centrale Vesterbro. Her tænkes på mindre driftsopgaver og lignende.

Succeskriterier

- 2012-17: Fem alternative jobs oprettes under projektet
- 2012-17: Jobtræning resulterer i 10 ordinære stillinger
- 2012-17: 25 Borgere uden for arbejdsmarkedet bidrager med ideer visioner i forbindelse med de fysiske indsatser.

Støtteniveau: 100.000 kr. om året.
 Prioritering: 550.000 kr.
 (Se budget s. 80-81)

IDRÆT OG LEG

Områdefornyelsen ønsker at styrke fysiske aktiviteter og andre sundhedsfremmende tiltag i form af idrætsaktiviteter, leg og motion på Centrale Vesterbro. Områdefornyelsen ønsker at understøtte tværgående offentlige og private partnerskaber som iværksætter både enkeltbegivenheder og tilbagevendende aktiviteter.

Succeskriterier

- At der afvikles tre fysiske aktiviteter hvert år for den samlede målgruppe: børn, unge og familier.
- At indsatsen åbner for nye partnerskaber mellem offentlige og private, f.eks. projekter med folkeskoler, institutioner og foreningsliv.
- At to nye aktiviteter bliver en tradition for Vesterbro.

Støtteniveau: 75.200 kr. om året.
 Prioritering: 376.000 kr.

BY X

BY X arbejder med inddragelse af børn og unge i byens udvikling.

BY X fungerer som ramme for dialog og samarbejde mellem børn og unge, kommunens forvaltninger og alle øvrige aktører, som arbejder med byudvikling.

BY X vil sammen med Områdefornyelsen Centrale Vesterbro inddrage børn og unge i udviklingen af byrum i kvarteret.

BY X er særlig indtænkt i projekter vedrørende Enghaveparken, Litauens Plads og brug af bydelens kirkerum og udearelaer.

Succeskriterier

- 2012-14: Der udarbejdes bylivsundersøgelser, der skal danne vidensgrundlag for det videre inddragende arbejde i forbindelse med de fysiske indsatser i Enghaveparken og Litauens Plads.

- 2013-15: Gennemføre minimum seks borgerinddragende arrangementer i forbindelse med arbejdet med Enghaveparken og Litauens Plads. Særligt fokus på at inddrage børn og unge.

- 2012-15: Minimum 500 børn fra Centrale Vesterbro Øst og Vest's institutioner deltager

- 2014-15: Udarbejde evalueringer og en samlet redegørelse over børnenes ideer og visioner for Enghaveparken og Litauens Plads.

Prioritering: 500.000 kr. fordelt over hele projektperioden.

Partnerskabet vurderes efter hvert forløb, og der tages således også løbende stilling til, hvorvidt samarbejdet skal videreføres, eller nye kræfter skal ind.

SIDEGAEFEST

Sidegadeprojektet afholder en årlig Sidegade-fest i Saxogade mellem Istedgade og Litauens Plads, som tiltrækker mange forskellige vesterbroere – fra socialt stærke til udsatte. Områdefornyelsen indgår et partnerskab om Sidegadfesten, som er velegnet til synliggørelse af og inddragelse i Områdefornyelsens indsatser, samt rekruttering til arbejdsgrupper.

Succeskriterier

- 2012-16: I gennemsnit 100 besvarelser pr. år på et evalueringsskema.
- 2012-16: I gennemsnit 200 idéer eller holdninger pr. år til konkrete indsatser eller Centrale Vesterbro generelt.

Prioritering: 179.000 kr.

Partnerskabet vil køre fra 2012-16 med et årligt budget på 35.800 kr.

LOKALSTIVAL

Den årlige Lokaltstival er Områdefornyelsen mulighed for at komme bredt ud til vesterbroere og københavnere, hvor især unge under 40 og børnefamilierne er repræsenteret. Områdefornyelsen vil arbejde med synligheden af projektet, hvad laver vi, og hvordan kan man som borger deltage i det videre arbejde.

Succeskriterier

- 2012-16: I gennemsnit 100 besvarelser pr. år på et evalueringsskema
- 2012-16: I gennemsnit 200 idéer eller holdninger pr. år til konkrete indsatser eller Centrale Vesterbro generelt.

Prioritering: 180.000 kr.

Partnerskabet vil køre fra 2012-16 med et årligt budget på 36.000 kr

BYENS HEGN

Områdefornyelsen har (under forudsætning af kvarterplanens godkendelse) indgået samarbejde med Metroselskabet, Byens Hegn om at råde over et endnu ukendt antal meter af metrobyggeriets hegn på Enghave Plads og Sønder Boulevard Øst. Formålet er dels at kommunikere Områdefornyelsens budskaber ud til vesterbroerne via hegnet og dels at inddrage børn og unge i udsmykningen af hegnet. Hegnet skal ses som levende, involverende og informativt, frem for en barriere. Det skal fungere som kommunikationskanal og skabe kendskab til Områdefornyelsen.

Byens Hegn - cool construction er navnet på Metroselskabets vision om at bruge de tre meter høje hegn omkring Cityringens byggepladser som et aktiv for Københavnerne i de år som byggeriet kommer til at vare. Hegnet omkring Enghave Plads og Sønder Boulevard opsættes i perioden februar-maj 2012. Det ligger endnu ikke fast, hvor mange meter hegn Områdefornyelsen får til rådighed. Varetagelsen af hegnet ligger hos kunstspire-aktøren og kreativt forum. Områdesekretariatet og kreativt forum råder over midler til udsmykning.

Borgerinddragelse

Byens Hegn skal inddrage vesterbroerne. Områdefornyelsen ønsker at indgå aftale med en aktør, der hvert år skal inddrage 8. klasserne fra Det Centrale Vesterbro i udsmykningen af Byens Hegn. Derudover inddrages Kreativt Forum, ligesom der også vil være mulighed

Hegn ved Enghave Plads metrostation

for at inddrage andre aktører i udsmykningen. Aktiv inddragelse og deltagelse skal skabe forankring og ejerskab.

Succeskriterier

- 2012-17: Minimum 200 børn fra kvarterets skoler er hvert år med til at dekorere hegnet.
- 2012-17: Områdefornyelsen bidrager minimum hver anden måned med et "nyhedsbrev" på hegnet.
- 2014: Der arrangeres minimum ét møde for hver byggeplads, hvor interesserede borgere og brugere kan komme med ideer til projekter på hegnet.

Prioritering: 1 mio. kr.

COPENHAGEN STREET FESTIVAL

Copenhagen Street Festival består af 15 foreninger og organisationer, der hver især repræsenterer en gren af streetkulturen. Sammen danner de ramme om en festival, som repræsenterer nutidens alternative kunstformer, musik og gadeidræt.

Under forudsætning af godkendelse af kvarterplanen, skal Copenhagen Street Festival over en treårig periode styrke folkeskolernes deltagelse i den årlige Street Festival. Partnerskabet har fokus på at understøtte og bidrage til eksisterende og nye aktiviteter for børn, unge og voksne, som er bosiddende på Vesterbro.

Partnerskabet har til formål at integrere Vesterbros beboere, skoler, klubber og foreninger i den årlige festival som afvikles på Vesterbro, Copenhagen Street Festival.

Partnerskabet vurderes fra år til år og bevilning søges gennem puljen til borgerinitiativer.

Succeskriterier

- At Copenhagen Street Festival afholdes på Vesterbro.
- I gennemsnit 200 idéer eller holdninger til konkrete indsatser eller Centrale Vesterbro generelt indsamles til hvert arrangement.
- At Det Centrale Vesterbros folkeskoler deltager aktivt i Copenhagen Street Festival.

STREET MEKKA OG CARLSBERG EJENDOMSSKAB

Der er indgået en samarbejdsaftale/partnerskab med Street Mekka og Carlsberg ejendomsselskab om løbende samarbejde i projektperioden.

PH.D. - UDVIKLING AF STRATEGI FOR INDDRAGELSE AF UDSATTE GRUPPER

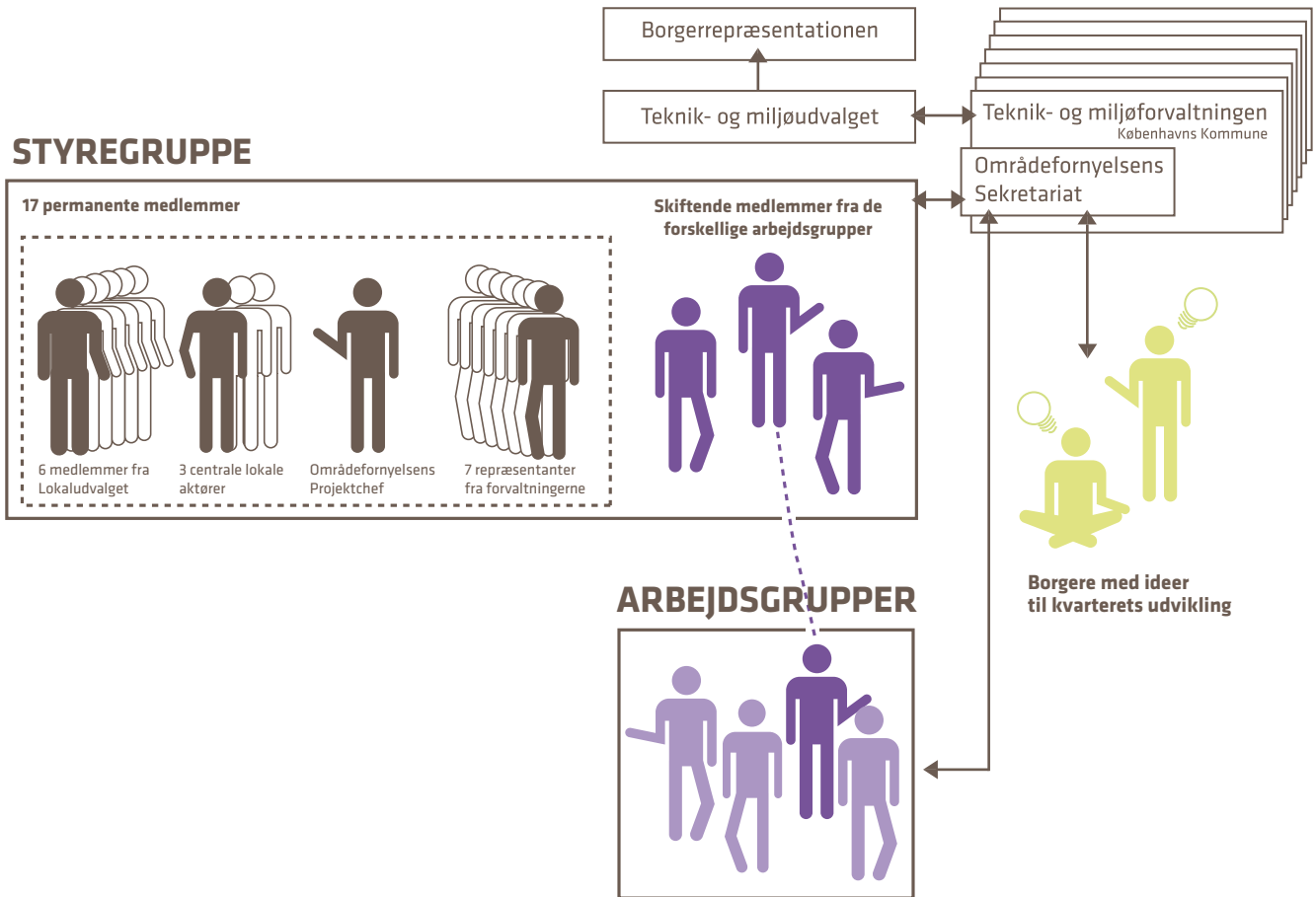
Områdefornyelsen vil i samarbejde med en Ph.d. fra Roskilde Universitet over en tre-årig periode udvikle en strategi for inddragelse af udsatte grupper. Ph.d'en skal være en del af fællessekretariatet i Kulturanstalten og kan således trække på og bidrage til den viden, som bliver skabt i dette forum. Ph.d'en vil løbende producere artikler, hvis indhold kan blive udgangspunktet for målrettede indsatser. Det endelige resultatet bliver et idékatalog om, hvordan man kan inddrage udsatte grupper i forbindelse med ændringer af byrummet.

Succeskriterier

- 2012: At der skrives en artikel med relevans for områdefornyelsen arbejde og målrettede indsatser
- 2013: At der skrives to artikler med relevans for områdefornyelsen arbejde og målrettede indsatser
- Inden 2017 afholdes en konference, hvor resultaterne fremlægges.
- 2012- 17: Den udviklede strategi bruges som flersidet måleenhed over for udsatte grupper.

ORGANISATION

Organisationsdiagram

Styregruppen

Områdefornyelsens styregruppe består af 17 permanente medlemmer. Der udvælges seks permanente medlemmer fra Lokaludvalget og tre permanente medlemmer blandt centrale aktører på Vesterbro. Desuden udvælges en repræsentant fra hver af de syv forvaltninger i Københavns Kommune. Herudover skal styregruppen have 3-15 midlertidige medlemmer, som er i styregruppen i en afgrænset periode. De repræsenterer de aktive borgere, brugere og erhverv og deltager i en arbejdsgruppe omkring et konkret byrumsprojekt. Områdefornyelsens projektchef deltager som fuldgældigt medlem og fungerer desuden som sekretær for styregruppen.

Styregruppen skal sikre, at områdefornyelsens aktiviteter afspejler området ønsker og behov bedst muligt samt sikre sammenhæng med den øvrige planlægning og byudvikling i Københavns Kommune. Styregruppen og Teknik- og Miljøudvalget godkender kvarterplan og investeringsplan, inden de sendes til godkendelse i Borgerrepræsentationen og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Det er også styregruppens opgave at sikre kontinuerlig borgerinddragelse gennem hele Områdefornyelsens levetid.

Arbejdsgrupper

Som led i arbejdet med de enkelte indsatser etableres en række arbejdsgrupper bestående af borgere med relation til de konkrete projekter. Arbejdsgrupperne vil blive igangsat løbende afhængigt af ønsker fra lokalområdet, kommunens forvaltninger samt områdesekretariatets kapacitet.

Etablering af arbejdsgrupper er en central metode for Områdefornyelsen. Sammen med sekretariatet vil de enkelte arbejdsgrupper sikre fremdrift og en grundig inddragelse af borgere, brugere og andre interessenter i de fysiske indsatsområder kvarterplanen beskriver. Der kan også etableres arbejdsgrupper omkring tværgående emner eller kulturelle og sociale indsatser.

Arbejdsgrupper er åbne og har løbende indtag gennem hele projektet.

Områdefornyelsens sekretariat

Sekretariatet varetager fem kerneopgaver i områdefornyelsen: administration, borger- og interessenthåndtering, budget og regnskab, projektstyring og kommunikation. Herudover udarbejder sekretariatet områdefornyelsens kvarterplan og investeringsplan.

Sekretariatet står for den løbende regnskabsføring herunder ledelsesrapportering til Københavns Kommune og til styregruppen. Ved en kommunal beslutning/bevilling står sekretariatet for implementeringen af beslutningen i bydelen. Sekretariatet sørger for den løbende kommunikation om områdefornyelsen generelt samt de konkrete arrangementer og indsatser.

Over for arbejdsgrupperne er det sekretariatets rolle at igangsætte og løbende herefter facilitere grupperne. Dette omfatter bl.a. indkaldelse til møder med dagsorden, organisering af nødvendige oplægsholdere, referatskrivning og at sørge for opfølgning på mødebeslutninger, der ikke klares af de frivillige. Sekretariatet administrerer kontakten til kommunens forvaltninger og følger projekterne gennem den administrative og politiske behandling. I arbejdsgrupper for fysiske projekter, støtter sekretariatet udarbejdelsen af de fysiske planer med såvel eget input som deltagelse i den endelige gennemførelse.

Hver af de ansatte i sekretariatet har ansvar for flere arbejdsgrupper, hvor de sikrer fremdriften, koordineringen og løbende vidensopsamling.

I forbindelse med partnerskaberne, der skal indgås, er det sekretariatet, der vil fungere som partner for de udvalgte aktører. Sekretariatet er desuden ansvarlig for at sikre inddragelse af målgrupperne socialt udsatte samt børn og unge i indsatsen.

Endvidere udarbejder sekretariatet en kommunikationsplan og sikrer dens gennemførelse.

Der udarbejdes årlige statusopgørelser, midtvejsevaluering og den endelig evaluering ved projektets afslutning.

Sekretariatet udarbejder årsregnskaber til revisionen og fremlægger diverse oversigter over budget og regnskab som ledelsesinformation til styregruppen.

Sekretariatet laver selv layout af flyers, plakater, annoncer og diverse tryksager.

Vi forventer minimal brug af konsulentytelser.

FAKTA

Sekretariatet varetager følgende opgaver:

- Administrative opgaver
- Projektstyring
- Borger- og interessenthåndtering
- Kommunikation (hjemmeside, nyhedsbrev, sociale medier, presse mv.)
- Budget og regnskab

TIDSPLAN

71

2011	september	november	2012	januar	forår/sommer	2013	medio
	<p>Områdefornyelsen startede med tre arrangementer på gadeplan og borgermøde 20. september</p> <p>Dialog med forskellige kommunale forvaltninger og Socialministeriet</p> <p>Kvarterplanskrivning sættes i gang</p>	<p>Kvarterplanen godkendes lokalt/af styregruppen</p>	<p>Kvarterplanen godkendes i Københavns Kommune</p>	<p>Kvarterplanen godkendes af Ministeriet for By, bolig og landdistrikter. Bevilling på 60 mio. kr. frigives</p>		<p>Status for kvarterplan og projekter sammen med styregruppen</p>	
2014	medio	2015	medio	2016	medio	2017	primo medio
	<p>I forbindelse med evalueringsrapporten til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og Borgerrepræsentationen er det forventeligt, at budgetterne skal omkalfatres</p>	<p>Status for kvarterplan og projekter sammen med styregruppen</p>	<p>Status for kvarterplan og projekter sammen med styregruppen</p>		<p>Forankring og overdragelse af projekter</p>	<p>Slutevaluering til Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter og Borgerrepræsentationen</p>	

STYREGRUPPENS MEDLEMMER I 2011

Repræsentanter fra Vesterbro Lokaludvalg

Thomas Egholm, formand

Niels Vestergaard, 1. næstformand

Thomas Warburg, 2. næstformand

Bettina Porsild

Bruno Anders Schwede

Mikael Stenstrup

Centrale aktører

Johs Bertelsen, leder af Kristeligt Studenter Settlement

Ena Juhl, leder af Værestedet Fisken

Marianne Sølvé, indehaver af "Kusine Bodil"

Repræsentanter fra Københavns Kommunes forvaltninger

Jesper Langebæk, projektchef, Områdefornyelsen Centrale Vesterbro, Teknik- og Miljøforvaltningen

Lotte Thiim Bertelsen, sekretariatsleder for Vesterbro Lokaludvalg, Økonomiforvaltningen

Mette Høxbro, leder af Kulturanstalten, Kultur- og Fritidsforvaltningen

Marianne Larsen, leder af Jobcenter København Skelbækgade, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Helene Bothilde Rønne, Sundhedskonsulent i Folkesundhed København, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen

Camilla Gøhler Ryberg, Bolig og Byfornyelse, Teknik- og Miljøforvaltningen

Rasmus Rude, Områdechef, Børnefamiliecenter København, Socialforvaltningen

Preben Boldt, Områdesouschef i Valby, Kgs. Enghave og Vesterbro, Børne- og Ungdomsforvaltningen

Vort arbejde med denne kvarterplan har taget udgangspunkt i de erfaringer, der gennem årene er opbygget gennem andre områdefornyelser i Københavns Kommune.

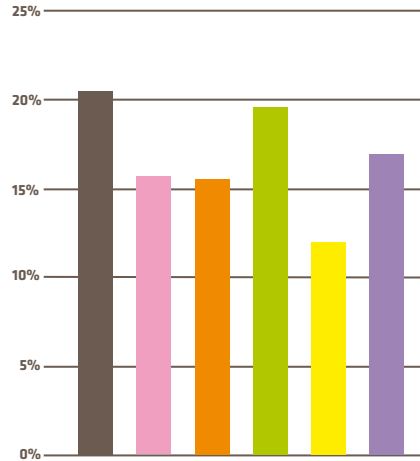
Vi har gennemført en lang række møder internt i Teknik- og Miljøforvaltningen og med afdelinger i de øvrige forvaltninger. Vi har

som mål at fungere som ambassadører for kommunens politikker og aktuelle prioriteringer. Disse er indarbejdet i kvarterplanen. At vi repræsenterer og fremmer kommunens prioriteter sikres også gennem beslutningsproceduren, hvor kvarterplanen sendes til behandling i alle forvaltninger og endelig vedtages af Borgerrepræsentationen.

Til Områdefornyelsens første arrangementer blev vesterbroerne bedt om at prioritere seks forskellige indsatser i forhold til hinanden. Indsatserne var valgt ud fra forprojektet og ansøgningerne. Deltagerne fik 15 krydser, som de skulle placere på de seks indsatser, dog max fem krydser pr. indsats. 200 vesterbroere gav deres mening til kende. Resultatet, illustreret i søjlediagrammet, viser, at der er stor spredning i prioriteringerne, og at en helhedsorienteret indsats derfor er fordelagtig.

Gaderum med små pladser til ophold

Fokus på trafik og cykelfremkommelighed

Skabe flere aktiviteter og bedre vilkår for børn og unge

Mere grønt på Vesterbro

Skabe større kendskab mellem grupper i kvarteret

Lave en styrket indsats for de socialt udsatte i kvarteret

SÅ ER VI HER!

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO 2011-2017

Her er det område og de områder, vi vil arbejde på.

Lørdag d. 27. august kl. 10-21 Sæsonens sidste idéworkshop. Hvad skal der ske i det område 'Hvorfor får du offentlig?' Vi glæder os til at se dig!

Søndag d. 4. september kl. 10-17 Om De Røde Pladser i Vesterbro Lokalråd. Lokalrådet har mere om vores arbejde, og vær med til at prioritere vores indsatser.

Søndag d. 11. september fra 10-17 Om De Røde Pladser ved Engelen Station. Et godstoft med bl.a. fællesbestemmelser, skiltet, bænke, lys, og BMX-workshop.

Tirsdag d. 20. september fra 19-21, 30 på De Røde Pladser og i alle kvarterer. Sammen med de lokale opsvarere og De Røde Pladser Områdefornyelsen i gang.

www.facebook.com/OmradefornyelseVesterbro

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO

SAMMEN OM BYEN

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO

VI HAR PENGENE OG RAMMERNE HAR DU IDEERNE?

Få indflydelse på en arbejdsgruppe, byg byrum i samarbejde og få hjælp til at realisere visioner.

Områdefornyelsen Centrale Vesterbro og Københavns Stadsarkitekt Tina Sæby inviterer til **blå og hvid møde** og **brunt møde** fredag d. 20. september kl. 19-21.30.

Tænkningen på **De Røde Pladser** går i gang.

Stadsarkitekten beskriver de store tanker for byen, fællesskabet og for byens livsformer. Områdefornyelsen fortæller om, hvordan arbejdet i partnerkøber med Vesterbroerne, og hvordan du kan være med.

Debatter med andre vesterbroere og fortællinger om dine visioner for Vesterbro.

AFTENENS PROGRAM:

- 19.00** Startværksted: Time Society
  - * Diskussionspunkt: 'Hvor skal vi sætte fokus på?'
  - * Diskussionspunkt: 'Hvad skal vi sætte fokus på?'
  - * Sæsonens sidste møde
- 19.20** Lokalisation af arbejdsrummet og mulighederne for offentlig.
  - * Lokation: Møde
  - * Lokation: Møde
  - * Lokation: Møde
- 19.45** Pause
  - * Inddragelse af Lokale Medlemmer
  - * Inddragelse af Lokale Medlemmer
  - * Inddragelse af Lokale Medlemmer
- 20.00** Workshop
  - * Workshop
  - * Workshop
  - * Workshop
- 20.30** Afslutning
  - * Afslutning
  - * Afslutning
  - * Afslutning

Mødet er åbent for alle, og du behøver ikke tilmelde dig.

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO

SAMMEN OM BYEN

KÆRE VESTERBROERE

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO og **Københavns Stadsarkitekt Tina Sæby** inviterer til **blå og hvid møde** og **brunt møde** fredag d. 20. september kl. 19-21.30.

Tænkningen på **De Røde Pladser** går i gang.

Stadsarkitekten beskriver de store tanker for byen, fællesskabet og for byens livsformer. Områdefornyelsen fortæller om, hvordan arbejdet i partnerkøber med Vesterbroerne, og hvordan du kan være med.

Debatter med andre vesterbroere og fortællinger om dine visioner for Vesterbro.

AFTENENS PROGRAM:

- 19.00** Startværksted: Time Society
  - * Diskussionspunkt: 'Hvor skal vi sætte fokus på?'
  - * Diskussionspunkt: 'Hvad skal vi sætte fokus på?'
  - * Sæsonens sidste møde
- 19.20** Lokalisation af arbejdsrummet og mulighederne for offentlig.
  - * Lokation: Møde
  - * Lokation: Møde
  - * Lokation: Møde
- 19.45** Pause
  - * Inddragelse af Lokale Medlemmer
  - * Inddragelse af Lokale Medlemmer
  - * Inddragelse af Lokale Medlemmer
- 20.00** Workshop
  - * Workshop
  - * Workshop
  - * Workshop
- 20.30** Afslutning
  - * Afslutning
  - * Afslutning
  - * Afslutning

Mødet er åbent for alle, og du behøver ikke tilmelde dig.

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO

SAMMEN OM BYEN

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO

SAMMEN OM BYEN

HVORDAN STYRKER VI DET BEDSTE PÅ CENTRALE VESTERBRO?

Hjælp os med at få en fælles vision for områdefornyelsen.

Først skal du være enige om visionerne. Du skal sætte 15 krydser, og du må sætte bestemte krydser på bestemte steder. Jo flere krydser, du sætter ved et indslag, desto vigtigere mener du, det er.

15 krydser, max 5 krydser ved de indslagsområder

- Gaderum med små pladser til ophold
- Fokus på trafik og cykelfremkommelighed
- Skabe flere aktiviteter og bedre vilkår for børn og unge
- Mere grønt på Vesterbro
- Skabe større kendskab mellem forskellige grupper i kvarteret
- Lave en styrket indsats for de socialt udsatte i kvarteret
- Andre

W:
A:
K:
E-mail: ja tak til Områdefornyelsen nyhedsbrev.

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO

Kvarterplanen tager, lige som dens ansøgninger, udgangspunkt i Bydelsplanen for Vesterbro. På denne måde bygges videre på tidligere gennemførte borgerhøringer og dermed de ønsker og prioriteringer, som tidligere er udtrykt fra bydelen.

ØKONOMI

”

Københavns Kommune og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter har afsat 2 x 30 mio. kr. til områdefornyelse på Centrale Vesterbro Øst og Vest.

Af budgetterne fremgår det, hvor mange midler der er afsat til de forskellige projekter i henholdsvis Centrale Vesterbro Øst og Centrale Vesterbro Vest.

Budgetterne peger seks år ud i fremtiden. I løbet af denne periode vil der være afholdt et kommunevalg og et folketingsvalg, og der er fortsat stor usikkerhed om konjunkturernes udvikling. Vi forudsår derfor, at det kan blive nødvendigt at revidere budgetterne i forbindelse med midtvejsevalueringen i 2014. Eventuelle store ændringer vil forudsætte behandling og vedtagelse i Borgerrepræsentationen og Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter.

De fleste anlægsprojekter er forankret i enten Øst eller Vest og optræder derfor kun i det pågældende budget med undtagelse af Sønder Boulevard og Istedgade, der løber gennem begge områder. Midlerne hertil er derfor også delt ligeligt mellem de to områder.

I budgetterne er hovedvægten af bevillingerne til anlæg lagt i perioden 2013 til 2016, da vi ønsker at færdiggøre flest mulige indsatser i selve projektperioden.

Da nogle af de kulturelle og sociale projekter er henvendt til og åbne for alle beboere i Centrale Vesterbro Øst og Vest, er projekterne knyttet til begge budgetter. Derfor optræder følgende projekter og puljer både på budgettet for Øst og Vest:

- Kunstspiren
- Et socialt spisested for ældre
- Formidlingscenter
- Pilotprojekt for udviklingen af socioøkonomisk virksomhed
- Idræt og leg
- BY X
- Sidegadefest
- Lokalstival
- Byens Hegn
- Pulje til Borgerinitiativer
- Kreativt Forum

Budget Områdefornyelsen Centrale Vesterbro Øst

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt	I tusinde kr.
Torve, pladser, opholdsarealer m.v.	0	2.240	1.890	6.590	4.940	200	100	15.960	
Særlig trafikale foranstaltninger	0	0	0	2.000	0	0	0	2.000	
Kulturelle foranstaltninger	0	721	856	766	690	687	280	4.000	
Områdesekretariatet, programudarbejdelse, fundraising m.v.	500	1.260	1.260	1.260	1.260	1.260	440	7.240	
Udvikling af strategi for hjørner i kvarteret	0	100	100	100	0	0	0	300	
Etablering af lokaler	30	470	0	0	0	0	0	500	
I alt	530	4.791	4.106	10.716	6.890	2.147	820	30.000	

Budget Områdefornyelsen Centrale Vesterbro Vest

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt	I tusinde kr.
Torve, pladser, opholdsarealer m.v.	0	1.240	2.390	10.840	2.440	950	100	17.960	
Særlig trafikale foranstaltninger	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kulturelle foranstaltninger	0	668	828	728	727	729	320	4.000	
Områdesekretariatet, programudarbejdelse, fundraising m.v.	500	1.260	1.260	1.260	1.260	1.260	440	7.240	
Udvikling af strategi for hjørner i kvarteret	0	100	100	100	0	0	0	300	
Etablering af lokaler	30	470	0	0	0	0	0	500	
I alt	530	3.738	4.578	12.928	4.427	2.939	860	30.000	

Budget Områdefornyelsen Centrale Vesterbro Øst

I tusinde kr.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Torve, pladser, opholdsarealer m.v.	-	2.240	1.890	6.590	4.940	200	100	15.960
Tove Ditlevsens Plads, Tove Ditlevsens skole, Sankt Matthæus Kirke og Frederiksstadsgade		400	1.200	5.840				7.440
Litauens Plads			110	400	4.740			5.250
Sønder Boulevard			100	150				250
Dybbølsgade, Yrsa Plads og Skelbækgade		1.740	280					2.020
Istedgade								-
Byens Hegn ²		50	100	100	100	100	50	500
Kreativt Forum ²		50	100	100	100	100	50	500
Særlig trafikale foranstaltninger				2.000				2.000
Kulturelle foranstaltninger		721	856	766	690	687	280	4.000
Kunstspiren		50	50	50	50	50	25	275
I tråd med verden		232	166	75	40	37		550
Madtilbud til ældre		40	50	50	50	50	35	275
Frivillighedsbutik		25	25	25	25	25		125
Formidlingscenter til inddragelse af udsatte vesterbroere		40	50	50	50	50	35	275
Socialøkonomisk pilotprojekt		40	50	50	50	50	35	275
Idræt og leg		38	38	38	37	37		188
BY X		50	50	50	50	50		250
Sidegadefest		18	18	19	19	19		93
Lokalstival		18	19	19	19	19		94
Bykirke i byudvikling		20	40	40				100
Pulje til borgerinitiativer		150	300	300	300	300	150	1.500
Områdesekretariatet, programudarbejdelse, fundraising m.v.	500	1.260	1.260	1.260	1.260	1.260	440	7.240
Udvikling af strategi for udsatte i kvarteret		100	100	100				300
Etablering af lokaler	30	470						500
I alt	530	4.791	4.106	10.716	6.890	2.147	820	30.000

² Projekterne Byens Hegn og Kreativt Forum er her placeret under fysiske anlæg, fordi resultaterne af indsatserne har fysisk karakter. De vil få den samme placering i brødteksten.

Budget Områdefornyelsen Centrale Vesterbro Vest

I tusinde kr.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	I alt
Torve, pladser, opholdsarealer m.v.	-	1.240	2.390	10.840	2.440	950	100	17.960
Liva Weels Plads		320	600	4.420				5.340
Haderslevgade				500	2.240			2.740
Plads ved Bevtoftgade		200	300					500
Sønder Boulevard		100	150					250
Vesterfælledvej						500		500
Enghaveparken		520	1.140	5.720				7.380
Istedgade								-
Byens Hegn ²		50	100	100	100	100	50	500
Kreativt forum ²		50	100	100	100	100	50	500
Ubrugte hjørner						250		250
Særlig trafikale foranstaltninger³								
Kulturelle foranstaltninger	-	668	828	728	727	729	320	4.000
Kunstspiren		50	50	50	50	50	25	275
Madtilbud til ældre		40	50	50	50	50	35	275
Formidlingscenter til inddragelse af udsatte vesterbroere		40	50	50	50	50	35	275
Socialøkonomisk pilotprojekt		40	50	50	50	50	35	275
Musikstudie		125						125
Fritidsjob for unge		21	26	26	26	26		125
Tilbud til unge 18+ med anden etnisk baggrund end dansk			100					100
Idræt og leg		38	38	38	37	37		188
BY X		50	50	50	50	50		250
Juletræsfest		40	40	40	40	40		200
Årlig event i Fællessekretariatet		40	40	40	40	40	40	240
Sidegadefest		17	17	17	17	18		86
Lokalstival		18	17	17	17	17		86
Pulje til borgerinitiativer		150	300	300	300	300	150	1.500
Områdesekretariatet, programudarbejdelse, fundraising m.v.	500	1.260	1.260	1.260	1.260	1.260	440	7.240
Udvikling af strategi for hjørner i kvarteret		100	100	100				300
Etablering af lokaler	30	470						500
I alt	530	3.738	4.578	12.928	4.427	2.939	860	30.000

² Projekterne Byens Hegn og Kreativt Forum er her placeret under fysiske anlæg, fordi resultaterne af indsatserne har fysisk karakter. De vil få den samme placering i brødteksten.

³ Budgetposten er i udgangspunkt 2 mio. kr., som er placeret på Haderslevgade.

INVESTERINGSPLAN

Denne investeringsplan vil kort opridse de investeringer, Københavns Kommune aktuelt gennemfører i bydelen. Herefter vil finansieringen af kvarterplanens fysiske indsatser blive gennemgået. Sidst vil der blive redegjort for strategien for at tiltrække yderligere investeringer til bydelen.

Områdefornyelsen Centrale Vesterbro starter i en periode, hvor der er rekord høje anlægsbudgetter i Københavns Kommune. Disse investeringer mærkes også på Vesterbro.

KØBENHAVNS KOMMUNES IGANGVÆRENDE FYSISKE FORBEDRINGER

Der foretages aktuelt omlægning af hjørner, omlægning af parkeringsforhold og plantning af træer i Alsgadekvarteret, Lyrskovgade, Dybbølsgade og Skelbækgade. Hertil kommer den meget store investering i metrocityringen, der vil have anlægsperiode i hele Områdefornyelsens projektperiode. Der er to metroarbejdspladser Enghave Plads i Vest og Sønder Boulevard i Øst.

Derudover arbejder Center for Trafik under Teknik- og Miljøforvaltningen med at etablere sikre skoleveje mellem de fire kommunale skoler og fritidstilbud på Vesterbro.

På Centrale Vesterbro gennemføres kommunale investeringer for omtrent 49,5 mio. kr.

Litauens Plads

Københavns Kommune har i 2010 bevillet

anlægsmidler, så den grønne del af pladsen kan anlægges. Anlæg forventes at ske i løbet af 2012. På sigt skal byhaven hænge sammen med den øvrige brug af området.

Skelbækgade

Gaden omlægges med cykelsti i begge retninger og vejtræer. Som en del af en udbygningssaftale skaffes finansieringen fra ejer af tilstødende grund i Den Hvide Kødby, samt fra Københavns Kommune.

Istedgade

Københavns Kommune har bevilget 5,7 mio. kr. til omprofilering af den østlige del af Istedgade. Da indhentning af tilbud fra entreprenører lå over det bevilgede beløb, er sagen aktuelt sat i bero. Omprofilering af hele Istedgade anslås at koste 40 mio. kr.

Tove Ditlevsens Plads

Etablering af skolens sportshal er fuldt kommunalt finansieret, mens udvidelse af gårdrum er delvist finansieret med en bevilling på knap 3 mio. kr.

Sønder Boulevard Vest

Københavns Kommune har bevilget 28,7 mio. kr. til omprofilering af veje og vejkrøds omkring Sønder Boulevard Vest og 12 mio. kr. specifikt til stationsforpladsen - i alt 40,7 mio. kr. Hertil kommer etablering af Carlsbergcykelruten fra Valby langs banelegemet og videre ad Sønder Boulevard, som forventes anlagt i 2013.

FINANSIERINGEN AF KVARTERPLANENS FYSISKE INDSATSER

Yrsa Plads: 1.740.000 kr.

I områdefornyelsens fysiske indsatser forventes der at være et projekt, der er fuldt finansieret via egen bevilling. Det gælder etableringen af cykelpassage fra Dybbølgade over Yrsa Plads til Dybbølsbro.

Den fulde finansiering er afhængig af, at endeligt projektforslag kan gennemføres indenfor den afsatte budgetramme.

Liva Weels Plads: 5.340.000 kr.

Det vides aktuelt ikke, om der er behov for yderligere finansiering.

Haderslevgade: 2.740.000 kr.

Det vides aktuelt ikke, om der er behov for yderligere finansiering.

Plads ved Bevtoftgade: 500.000 kr.

Der foreligger intet anlægsprojekt. Ved permanent anlæggelse er der brug for yderligere finansiering.

Enghave Park: 7.380.000 kr.

Parken har et stort potentiale ved mange rum og funktioner. Realiseringen af dette potentiale vil derfor også kræve en større finansiering, end Områdefornyelsen kan tilføre. Medfinansiering vil blive søgt via fonde og muligvis sponsorater af f.eks. bander på fodbold- og hockeybanerne.

Sønder Boulevard Vest: 250.000 kr.

Finansieringen dækker borgerinddragelse i forbindelse med Københavns Kommunes indsatser i området.

Vesterfælledvej: 500.000 kr.

Der er behov for yderligere finansiering.

Tove Ditlevsens Plads: 7.440.000 kr.

Områdefornyelsen bidrager primært til omlægning af Tove Ditlevsens Plads, Frederiksstadsgade, åbning af kirkearealet og sikre skoleveje. Eventuel manglende finansiering vil blive søgt i Københavns Kommune.

Litauens Plads: 5.250.000 kr.

Områdefornyelsen bidrager til omlægning af Litauens Plads. Det vides aktuelt ikke, om der er behov for yderligere finansiering.

Sønder Boulevard Øst: 250.000 kr.

Der er allerede en aktiv initiativgruppe af erhvervsdrivende, der arbejder med forbedringer i gaden. Det vides aktuelt ikke, om der er behov for yderligere finansiering.

Dybbølgade: 280.000 kr.

Hvis der bliver brug for yderlig finansiering, søges dette dækket via ansøgninger til puljen for borgerinitiativer.

YDERLIGERE INVESTERINGER

Vi forstår vores bevilling som en basisbevilling, og vi vil i alle aktiviteter have fokus på, om der er mulighed for at finde supplerende bevilling. Vi vil her gøre brug af de mange erfaringer, der er opsamlet i de københavnske kvarterløft og områdefornyelser med ansøgning og bevilling fra Lokale- og Anlægsfonden, Realdania fonden, EU-fonde m.fl.

Som led i Københavns og statens særlige klimaindsats søges om en særlig pulje til hel eller delvis finansiering af projekter, der sikrer lokal afledning af regnvand (LAR) i allerede etablerede fælles gårdhaver. Endvidere søges der om en tillægsbevilling til byfornyelse både i Centrale Vesterbro Øst og Vest.

I forbindelse med det socioøkonomiske projekt "I tråd med verden" vil vi i 2013 søge EU midler.

FORANKRING

FORANKRING

Områdefornyelsens omfattende brug af partnerskaber med blivende organisationer i bydelen har den umiddelbare effekt, at aktiviteten fra dag ét forankres lokalt. Det vurderes at give den bedste mulighed for, at succesfulde indsatser kan fortsætte efter områdefornyelsens ophør.

Det forventes ikke, at de arbejdsgrupper der starter op i forbindelse med de fysiske indsatser vil fortsætte efter projektperioden. Vi håber dog, at de har skabt blivende nye venskaber, bedre kendskab blandt beboerne og dermed mere tryghed i kvarteret.

I Alsgadekvarteret er der ønske om at skabe mere aktivitet og støtte eller oprette organisationer, der kan give øget kvalitet og en stemme til det ellers meget rolige område af Centrale Vesterbro Vest.

Vi forventer, at vesterbroerne igangsætter eller er væsentlige bidragsydere til en række kulturelle og sociale projekter. Målet er, at bydelens borgernetværk samt private og offentlige institutioner kommer styrket ud af områdefornyelsens periode og er i stand til at være selv bærende eller selv sikret permanent driftstøtte.

Årlig Statusrapport

I årene 2012-17 vil vi udarbejde en statusrapport for det forgangne år. Udgangspunktet er de besluttede succeskriterier, og vi vil evaluere de fysiske, kulturelle og sociale indsats. Dette omfatter såvel effekten af den støttede indsats som økonomistyringen.

Statusrapporten udarbejdes i løbet af juni og juli og vil blive brugt til et årligt eksternt for styregruppe og sekretariat. Dagsordenen vil være evaluering af det forgangne år og planlægning af indsatsen for det kommende år.

Start- og slutmålinger

Ved opstarten af de fysiske indsatsområder fastlægger arbejdsgruppen formålet med og visionerne for det konkrete byrum. På denne baggrund foretages der en startmåling, der blandt andet vil kunne fokusere på fodgængertællinger, opholdstid og bevægelsesmønstre. Den samme måling vil blive foretaget, når den fysiske indsats er afsluttet, og byrum-

met har været i brug i cirka et år.

Områdefornyelsen vil bruge de tællinger, evalueringer og metoder, der foretages løbende i København Kommune, blandt andet Bylivsundersøgelser og Tryghedsindekset.

Midtvejsevaluering

I 2014 udarbejdes der en omfattende rapport, som evaluerer på projektets fremdrift og indsatsernes succeskriterier. I denne forbindelse forventes det, at der sker endelig disponering af eventuelt ubrugte midler samt en vurdering af, om der skal ske ændringer i Områdefornyelsens indsats.

Slut evaluering

Ved projektets afslutning i 2017 udarbejdes en afsluttende evaluering, som krævet af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter. Områdesekretariatet vil inddrage lokale organisationer i den endelige evaluering, så relevant viden fra årene med områdefornyelse kan få en plads i bydelens kulturarv.

Bylivsundersøgelser

Bylivsundersøgelser er systematiske registreringer af bevægelse, alder, køn, opholdstid, vejr og tid på døgnet i et specifikt byrum. Denne metode giver et før og efter billede af byrummet, og illustrerer i hvilket omfang målet med et byrum er blevet opfyldt.

Tryghedsindeks

Københavns Tryghedsindeks er en måleenhed til at vurdere og prioritere den kriminalpræventive indsats i Københavns Kommune. Tryghedsindekset er sammensat af to datakilder: Politiets opgørelser over anmeldelser samt en spørgeskemaundersøgelse som belyser kriminalitet og oplevelse af tryghed.

Det Socioøkonomiske Københavnerkort

Den elektroniske udgave af det socioøkonomiske københavnerkort er særligt udviklet til at analysere et område ud fra mange faktorer samtidig - f.eks. beskæftigelsestal, uddannelsesniveau og fysiske forhold såsom hvor mange lejligheder, der er uden eget bad og toilet.

OMRÅDEFORNYElsen CENTRALE VESTERBRO ØST OG VEST

Udgivet af:	<i>Københavns Kommune Teknik- og Miljøforvaltningen Center for Bydesign Områdefornyelsen det Centrale Vesterbro Øst og Vest 2011</i>
Redaktion:	<i>Områdefornyelsens sekretariat</i>
Layout:	<i>Områdefornyelsens sekretariat</i>
Fotos:	<i>Københavns Kommune, Colourbox, Rasmus Rønne, BY X, Områdefornyelsens Sekretariat</i>
Illustrationer:	<i>Forside: vægmaleri fra Sundholmskvarteret lavet af Malthe Kibsgaard, fotograf: Lotinga Stregtegninger fra borgermøde 20. september 2011: Katrine Clante, Ib Kjeldsmark, Maria Bergmann Drougge, Eva Stricker Schønnemann Forslag til Tove Ditlevsens Skoles Gymnastiksal: NOVA5 Arkitekter Forslag til Haderslevgade: Jens Vagnby Arkitekter Forslag til storbyhave på Litauens Plads: Krydsrum Arkitekter Øvrige illustrationer: Områdefornyelsens sekretariat</i>
Grundkort/ortofotos:	<i>Københavns Kommune/Teknik- og Miljøforvaltningen, COWI</i>
Tryk:	<i>Kailow Graphic A/S</i>

Kontakt og info:

vesterbro@tmf.kk.dk

www.kk.dk/omraadefornyelsevesterbro

www.facebook.com/omraadefornyelsenvesterbro

